DONDERDAG 13 JULI 2000
45ste JAARGANG - Nr. 28 - 35Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

De drie staatshervormingen

Dumn

In zijn 11-juli-toespraak pleitte VU-voorzitter *Geert Bourgeois* voor het doorvoeren van drie staatshervormingen. De eerste slaat op de hervorming van de Belgische staatsinrichting. In dit land vergen de verschillende problemen een verschillende aanpak. Dat noopt tot een verregaande staatshervorming. In ieders belang. Bourgeois verwees naar een onderzoek van de Europese administratie. Daaruit blijkt dat een gecentraliseerde loon- en arbeidspolitiek tot een jobverlies van 2% leidt. „In België zou de defederalisering van arbeids- en loonvoorwaarden 100.000 extra jobs opleveren." Studies wijzen evenzeer uit dat fiscale autonomie voor de deelstaten de belastingsdruk gevoelig zou doen dalen. En volgens de VU-voorzitter blijven de transfers contraproductief. „Wallonië is afhankelijk van de Vlaamse politieke goodwill. Komt daarin verandering dan dreigt er voor het Zuiden een rampscenario. Dat zou men beter op voorhand vermijden. Autonomie voor de deelstaten is in die zin geen finaliteit, maar een functionaliteit."
Vandaar dat de VU-voorzitter met enthousiasme ingaat op de oproep van het *Vlaams Economisch Verbond* (VEV) om een Vlaamse Toekomstconferentie te houden. „Een Staten-Generaal waar vertegenwoordigers van alle maatschappelijke geledingen een vergelijk trachten uit te werken met het oog op het veiligstellen van de Vlaamse welvaart en, meer nog, van het Vlaams welzijn."

Een tweede hervorming betreft de interne Vlaamse staatshervorming. Voorwaarde is de defederalisering van de gemeente- en provinciewet. „Op dat moment moeten alle niet-democratische tussenniveaus weggewerkt worden. Alle contacten met overheidsdiensten horen via het gemeentelijk niveau te verlopen."

Een derde staatshervorming heeft vandoen met de Europese constructie. „Europa mag geen superstaat worden gedomineerd door de 'grote' Europese culturen. Zo is het volstrekt onbegrijpelijk dat de EU voorstelt academische graden een louter Engelstalige benaming toe te wijzen." Geert Bourgeois wil een federale Europese Unie, opgebouwd van onderen uit, met Vlaanderen als deelnemende staat, een rechtstreeks verkozen parlement en een Senaat van de regio's.

„Vlaanderen moet nu reeds eisen dat het Belgisch stemrecht in Europa opgesplitst wordt. Het Vlaams parlement moet naar buitenlands voorbeeld decretaal medebeslissingsrecht organiseren voor zijn bevoegdheden. Met als einddoel: Vlaanderen deelstaat in Europa."

(evdc)

WIJ

11 juli in vele kleuren ____ 2-3
Nagenoeg geen eetwareninspectie in Wallonië ____ 4

Welkom in uw hoofdstad! ____ 7
Vlaamse leerkrachten verdienen beter ____ 8
11 juli: toen ook in Namen ____ 16

De 'successen' van Louis Michel

In zijn bijdrage tot de reeks (lees blz. 6) over de toestand van België weet Manu Ruys dat het kabinet-*Verhofstadt* een nieuwe aanpassing van de staat van zich afduwt in de hoop „het dossier door nog jaren voortslepende onderhandelingen te ontmijnen."
Dat gebeurt in de zgn. Costa waar de defederalisering van Landbouw en Buitenlandse Handel reeds maanden besproken worden, wat er op wijst dat de materie ingewikkeld is. En dat is ze ook. Beide bevoegdheden hebben internationale uitlopers. Zo kunnen land- en tuinbouw niet los gezien worden van een grensoverschrijdend markt- en prijsbeleid, van de Europese Unie die de productie regelt en die bevoegd is voor de rechtstreekse financiële steun aan de sector. Zeker wat dit laatste aspect betreft is het 'communautaire' nooit ver weg. Boeren in Wallonië gebeurt anders dan boeren in Vlaanderen, bovendien heeft de Waalse sector het steeds handig en slim gespeeld zodat de Waalse landbouwers, het is ze gegund, royaler op de Europese ruif kunnen rekenen.
Een ander facet van landbouw is de kwaliteit van het voedsel dat door een federaal agentschap zal worden gecontroleerd én het toezicht op het dierenwelzijn dat door het federale ministerie van Volksgezondheid zal worden uitgeoefend. Om grensoverschrijdende controle mogelijk te maken dienen de gewesten daaromtrent een overeenkomst te sluiten.
Een pikant probleem is het beheer en de verdeling van de Nationale Plantentuin van Meise, dit vraagstuk moet met wijsheid worden opgelost zodat een herhaling van de pantomime opgevoerd bij de verdeling van de Leuvense universiteitsbibliotheek, niet mogelijk is.
Eind vorige week werd in de Costa tussen de federale regeringspartijen en VU&ID een akkoord bereikt om een wetsvoorstel in te dienen die de bevoegdheidsoverdracht inzake Landbouw naar de regio's regelt.
Aangaande de oprichting van het *Agentschap voor Buitenlandse Handel* werd overeengekomen dat gesprekken tussen de gewesten en de federale overheid kunnen beginnen. Opnieuw een teer punt. Buitenlandse Handel is veel meer dan het bevorderen van de export van producten en diensten. Toegevoegd aan Buitenlandse Zaken speelt de dienst dé voyageur van het Koninkrijk België, kroonprins mét dame incluis. Het splitsen van Buitenlandse Handel is voor ware Belgen dan ook een gruwel, de dienst is een van de laatste bastions van het unitaire België en werd onlangs nog extra betoelaagd om de geschonden facie van het land buitengaats op te vijzelen. Dat bijna 75% van onze buitenlandse handel uit in Vlaanderen vervaardigde producten bestaat, is voor de neo-unitaristen geen punt, deze miskenning zit steeds meer Vlaamse ondernemers zeer hoog. Als schaamlap dienen voor een uiteenvallend land is inderdaad geen pretje.
Net zoals bij Landbouw klinkt ook hier de vraag hoe ver de federale regering zal (mogen) gaan om te defederaliseren. Want in het paarsgroene federale kabinet zijn het niet de Vlamingen die de toon zetten, het is een samenwerkingsverband van neo-unitaristen die, in samenspraak en met medewerking van het Hof, bepaald hebben dat het met de staatshervorming welletjes is geweest. Of deze obstructie tijdelijk of definitief bedoeld is, blijft voorlopig onduidelijk. Zeker is dat ze bestaat en gevoed wordt door charmeoffensieven met koninklijke, prinselijke, diplomatieke, sportieve en andere ingrediënten. De rol die *Louis Michel*, minister van Buitenlandse Zaken, voor hem heeft weggelegd is daarbij zeer groot. Door zogezegd moedige uitspraken en acties moet hij 'dit kleine land' weer grootmaken. Het staat de lezer vrij de 'successen' van Michel naar eigen smaak te quoteren: de uitlevering van *Pinochet*, de boycot van Oostenrijk, de weigering om samen met Schüssel op de foto te staan, de wapenleveringen aan Mexico, de onderzoeken tegen *Rafsanjani, Kagame, Kabilla*, het aanhoudingsbevel tegen de Kongolese minister van Buitenlandse Zaken *Yerodia*...
Ons hoor je niet zeggen dat deze heren lammetjes zijn, maar het feit dat Michel telkens andere maatstaven hanteert werkt contraproductief. Het buitenland heeft door dat de goedlachse zedenpreker uit België vooral een sterke positie in eigen land nastreeft.
Wellicht zal de handige Michel zich in de zaak-Yerodia uit de warboel van juiste en verzonnen data redden, maar zeker is dat de affaire hem zal blijven achtervolgen zoals de zaak-*Khaled Mark Eyskens* nog steeds achternazit.
Ondertussen schroomt Michel zich niet om binnenlands een kwaadaardig spel te spelen. Via zijn alliantiepartner FDF worden de Vlamingen in Brussel en in de Rand onophoudelijk getergd. Het maakt van deze mensenrechtenapostel plots een petieterig Belgisch politiekertje.

Maurits van Liedekerke

Bond, Sir Bond!

De Schotse filmacteur Sean Connery, vooral bekend van zijn rol als James Bond, is door de Britse Queen tot ridder geslagen. Connery, in volksnationalistische kringen gekend als een fervent aanhanger van de Scottish National Party, vond evenwel dat de koningin wel wat moeite mocht doen wilde ze van zijn populariteit genieten. De plechtigheid ging niet door in Londen, maar in Edinburgh, Connery's geboortestad. Zoals het echte Schotten past tooide de wereldberoemde acteur zich in kilt. Connery, die omwille van zijn sympathie voor meer Schotse autonomie lang heeft moeten wachten op deze koninklijke erkenning, noemde het gebeuren 'één van de meest vreugdevolle dagen' in zijn leven.

Nationalisme is niet oranje

"Een land kortom dat nauwelijks nationalisme kent. Want de golf van oranje die Nederland overspoelde kun je toch onmogelijk échte nationale trots noemen? De oranjekoorts is carnaval, nationalisme dat pas werkt als je je van top tot teen beschilderd en verkleed hebt, als je voor de paar weken dat een voetbaltornooi duurt afstand hebt genomen van je vertrouwde zelf. Spontaan uitbarsten in het Wilhelmus is camp, het is als met carnaval uit volle borst zingen dat er een paard in de gang staat terwijl je donders goed weet dat dat niet kan."

Gelezen in *Vrij Nederland* van 8 juli 2000.

◆ DOORDEWEEKS ◆

Nogal wat landgenoten schijnen de dienst 'Storingen' van Belgacom te bellen omdat ze hun **zonenummer** niet kennen. Echt waar!

Als de Oranjemarsen dit jaar een beetje meer lijken op de Voerwandelingen dan kan dat komen omdat in Noord-Ierland dit jaar ordehandhavingsmiddelen uit België gebruikt werden: het **waterkanon.**

Bijna 30% van de permanent arbeidsongeschikten leidt aan een of andere **psychische ziekte.**

Een dame die bij verstek werd veroordeeld voor oplichting, wist gedurende ruim vier jaar onder te duiken in een **nonnenklooster**. „De zusters stelden geen vragen en de vrouw maakte zich gedienstig in de ziekenboeg" luidde het in Het Laatste Nieuws.

Uit 480 biersoorten uit 25 landen kwam 'de witte van Hoegaarden' als **lekkerste** uit de bus.

Van de 400 contractueel aangeworven postbodes die sinds begin dit jaar aan het werk zijn zou al 80% hebben **afgehaakt.**

Er is weer maar eens een Gelijke Kansen-campagne gestart om het kiezen voor **vrouwen** te bevorderen. En geen man die daar aanstoot aan neemt ...

Aan de zoektocht van Patsy Sörensen schijnt maar geen einde komen. Het onafhankelijk, groen europarlementslid zal op 8 oktober de Antwerpse Vivant-lijst duwen. **Partijshoppen** heet zoiets.

Een 51-jarige man uit Zinnik verzocht om euthanasie, hij was haast totaal verlamd na een foute injectie. Eerder had hij in een boek gevraagd om te mogen **waardig sterven**.

In Durban, Zuid-Afrika, nemen 12.000 wetenschappers deel aan een internationale conferentie over Aids. De Vlaamse dokter **Peter Piot** zit de vergadering voor.

Het voorbije weekeinde **regende het**, regende het, regende het, regende het.

Tot slot: er zijn weer **mosselen!**

KLEURENNOTA

Deze week, naar aanleiding van het feest van de Vlaamse gemeenschap, stelde Vlaams minister-president *Patrick Dewael* (VLD) in Antwerpen de 'kleurennota' van de Vlaamse regering voor.

Uit de kleurennota leren we dat de Vlaamse regering een debat over de toekomst van Vlaanderen wil aangaan met de bevolking en met leidinggevende figuren uit de sociale, economische, maatschappelijke en culturele wereld. Ook het Vlaams parlement zal niet over het hoofd worden gezien. Volgens de huidige Vlaamse regering keek de vorige Vlaamse regering teveel naar het verleden.

Met de bevolking zal de Vlaamse regering over de toekomst van Vlaanderen communiceren via e-mail en na 8 oktober door middel van chatboxen (communiceren via internet) in elk gemeentehuis. Er wordt bovendien gedacht aan het verspreiden van een brochure. „Ik hoop", aldus Dewael in de *Gazet van Antwerpen* (10 juli jl.), „op die manier een sterker Vlaams identiteitsgevoel te kweken, een teamspirit die nu al te vaak ontbreekt." De bevolking zal o.m. over de invulling van een 'gastvrij' en een 'ondernemend' Vlaanderen met de overheid van gedachten kunnen wisselen.

Na de 'informatie- en discussieronde' zou de Vlaamse regering in 2001 een nieuwe nota met concrete en becijferde doelstellingen opstellen. Die worden dan in handen van een Conferentie gegeven. Er zou tevens een permanent opvolgingsforum worden opgericht. Dat zou nagaan hoe de doelstellingen door de verschillende ministers van de Vlaamse regering worden toegepast. Dewael denkt eraan om gewezen Europees commissaris *Karel Van Miert* (SP) aan het hoofd van het forum te plaatsen.

UITDAGINGEN

In de kleurennota staat dat Vlaanderen moet investeren in kennis en creativiteit, zoniet dreigt het te vervallen in middelmatigheid. Zo naadloos mogelijk aansluiten bij de nieuwe communicatietechnologieën is de ultieme boodschap. Die evolutie gaat gepaard met krachtige economische en niet te onderschatten sociale veranderingen. Daarop moet een natie zich voorbereiden.

Technologische evoluties bieden kansen, maar gaan ook gepaard met uitdagingen. Er zijn de informatisering, mondialisering, individualisering en vergrijzing. Een verantwoordelijke, solidaire en tolerante maatschappij kan de nadelen van de beschreven evoluties opvangen. Het wordt afwachten of de Vlaamse regering ook voldoende inspanningen zal leveren om het gemeenschapsdenken centraal te stellen. Bovendien hoort men het wantrouwen in de politiek tegen te gaan.

BEZINNING

Ludo Abicht, nationaal voorzitter van het *Masereelfonds*, *Isabelle Dekeyser*, directeur van het *Rodenbachfonds*, *Eliane van Alboom*, algemeen voorzitter van het *Vermeylenfonds* en *Leo Ponteur*, voorzitter van het *Willemsfonds* hebben een gemeenschappelijke verklaring ondertekend waarin gevraagd wordt om zich over „de oorspronkelijke opdracht van de Vlaamse beweging te bezinnen."

De oproep is in meerdere opzichten merkwaardig. Zo valt het op dat het *Davidsfonds* ze niet heeft ondertekend. Het gaat hier bovendien om een samenwerking tussen vier cultuurfondsen waarvan er twee wel en twee niet (Vermeylenfonds, Willemsfonds) aangesloten zijn bij het *Overleg Centrum van Vlaamse Verenigingen* (OVV). Tot slot vormen de vier cultuurfondsen samen als het ware een afspiegeling van de groen-geel-rood-blauwe Vlaamse meerderheid.

Hoe dan ook, de vier cultuurfondsen herinneren ons aan het feit dat de Vlaamse beweging een directe erfgenaam is van de Verlichting. De cultuurfondsen roepen dan ook op „tot een gezamenlijk voortzetten van de strijd voor de emancipatie van alle inwoners van ons land in de geest van de democratische, sociale en pluralistische ingesteldheid." In de tekst wordt gevraagd „rekening te houden met de reële diversiteit van de hele Vlaamse bevolking met haar verscheidenheid van etnische, culturele en religieuze afkomst. Indien we er niet in slagen alle mensen die hier wonen en werken als volwaardige partners bij ons project te betrekken, hebben we onze relevantie als open, democratische emancipatiebeweging verloren. Dit engagement voor het internationalisme en het pluralisme maakt echter de zorg voor het behoud en de ontwikkeling van de Vlaamse variant van onze Nederlandse cultuur niet overbodig, integendeel. Zo zou een Europa, waar de kleinere culturen en talen in verdrukking komen, een verarming betekenen tegenover de rijkdom aan verscheidenheid die door de eeuwenlange onderlinge beïnvloeding van regionale en nationale culturen tot stand is gekomen."

Redmond

F. De Maitre

Mag je een kleurennota ook in zwart-wit-termen zien?

MOEILIJK EN SIMPEL

De vier cultuurfondsen kenmerken de Vlaamse beweging als een ontvoogdingsbeweging. Ze stellen vast dat reeds een groot gedeelte van de eisen van de Vlaamse beweging is ingevuld. Ze verwijzen daarbij naar de inbreng van verschillende stromingen en ontwikkelingen zoals het democratisch Vlaams-nationalisme, de liberale mondigheid en het succes van de sociale bewegingen.

De Vlaamse- en sociale beweging slaagde er eertijds in de brede bevolking te begeesteren, warm te maken voor een project. De vier cultuurfondsen horen te beseffen dat een dergelijke opdracht niet

Waarde Heer Hoofdredacteur,

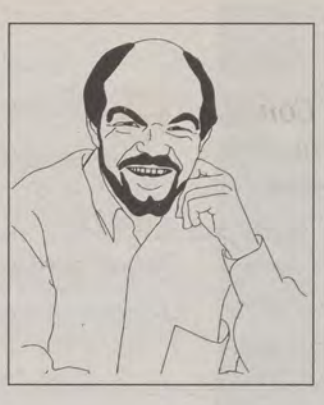

Vriend De Liedekerken, daar dampt mij de koekoek! Nu stel ik vast dat uw vriendin Raspoetin nog de plezantsten van de hoop wil zijn ook. Nog één keer en ik zie mij genoodzaakt mijn wekelijkse bijdragen te leveren voor een andere courant.

Het staat mij overigens voor dat deze Vlaamse nazaat van de wereldberoemde Russische intrigant binnen uw alliantie van Vrij Unieke Interessantmakende Democraten niet de enige is met Oost-Europees bloed in de aderen. Brusselse bronnen hebben mij immers het glansgazetje van uw ID-atisten bezorgd en daarin trof ik (Bijlage 1) een prentje aan van uw vorige voorzitter. Het zal ook u niet ontgaan, De Liedekerken, dat de meest linkse gasten in 'De Meter' even in verafgoding waren voor zijn beeltenis. Enig opzoekwerk leert mij inderdaad dat zijn gelaatstrekken sprekend gelijken op hem (Bijlage 2) die één jaar na de dood van Raspoetin (1916) aan de macht kwam en ervoor zorgde dat St. Petersburg de naam Leningrad is gaan dragen. Kameraad De Liedekerken, wie had dat gedacht?

Uw fantasierijke,

De Gele Geeraerts

gepaard gaat met al te hoogdravend taalgebruik en ellenlange zinnen. „We kunnen slechts op een efficiënte manier met andere landen regio's en culturen samenwerken, indien wij die anderen iets meer te bieden hebben dan een loutere vertaling van de zogenaamde mondiale cultuur, die in feite de cultuur is van een paar economisch, militair en politiek dominerende staten die via deze homogenisering hun belangen behartigen."

Het *Algemeen Nederlands Zangverbond* (ANZ), daarentegen, houdt het in zijn 11-juli boodschap erg simpel. Het herhaalt de eisen die op het Vlaams Nationaal Zangfeest werden verwoord. „Vlaanderen gelooft in de ontwikkelingskansen van Brussel als hoofdstad binnen een onafhankelijk Vlaanderen."

RECUPERATIE

In een persmededeling, verspreid door het *IJzerbedevaartcomité*, niet ondertekend door de voorzitter of één van de ondervoorzitters, maar wel door secretaris *Dirk Demeurie*, worden „de unitaire krachten in de samenleving en, uiteraard, binnen de monarchie" gehekeld.

„België beslist op een aantal terreinen waarover Vlaanderen bevoegd is. België beslist, Vlaanderen moet zorgen voor de uitvoering én de financiering. Het betreft hier telkens domeinen die belangrijk zijn voor de toekomst van de Vlaamse gemeenschap: werkgelegenheid, gezondheid, onderwijs. We doen een oproep tot de Vlaamse regering en de Vlaamse politici om zich krachtig te verzetten tegen elke bevoegdheidsoverschrijding of inmenging van de unitaire staat en om de oude eisen voor meer autonomie terug op tafel te leggen."

HOSPITALISATIE-VERZEKERING

Op voorstel van Vlaams minister van Ambtenarenzaken *Johan Sauwens* (VU&ID) zal de Vlaamse overheid 22.000 Vlaamse ambtenaren een gratis hospitalisatieverzekering aanbieden. De maatregel geldt voor alle ambtenaren van de Vlaamse gemeenschap en voor deze van de 19 Vlaamse openbare instellingen als Kind en Gezin, Bloso of de VDAB. Een hospitalisatieverzekering dekt zware kosten bij opname in een ziekenhuis die niet door de mutualiteiten worden terugbetaald.

Voor de hospitalisatieverzekering zal de Vlaamse regering 57 miljoen fr. uittrekken. „De Vlaamse overheid", aldus minister Sauwens, „wil een eigentijdse werkgever zijn die blijk geeft van zorg voor het algemeen welzijn van haar personeel. Het is ook een sociale maatregel, vermits de verzekering aan alle ambtenaren dezelfde voordelen biedt."

Ook na hun pensioen kunnen de ambtenaren verder van de verzekering genieten. Zelfs de gezinsleden van de ambtenaren kunnen tot de verzekering toetreden. Dat gebeurt dan wel op eigen kosten. Nu reeds schrijft minister Sauwens een aanbesteding uit. Daaraan kunnen alle verzekeraars deelnemen. „Wie de beste voorwaarden aanbiedt, wint. Als grootste werkgever van Vlaanderen kunnen we de beste voorwaarden onderhandelen."

P. Van Belle

„Voetbal is twee keer 45 minuten tegen een bal schoppen. En aan het eind wint Duitsland."

Redmond

3

In de Conferentie voor de Staatshervorming (Costa) werd beslist om een wetsvoorstel over de verdere regionalisering van Buitenlandse Handel en Landbouw in de Senaat in te dienen. De gewesten en de federale overheid zullen bovendien klare afspraken maken vooraleer de bijzondere wetten in het parlement worden goedgekeurd. Veel animo wekte deze nieuwe episode in de nog jonge geschiedenis van de nu reeds belaagde Costa niet op.

Het belang van samenwerkingsakkoorden

Wie herinnert zich nog de 'drie koffers' waarmee de prille federale regering naar de *Conferentie voor de Staatshervorming* (Costa) trok? Alvast de eerste koffer is in het ruim van de federale jumbo blijven liggen. Die koffer bevatte de '17 deblokkeringen' die een behoorlijke werking van de gemeenschappen en gewesten in de weg staan. Aanvankelijk voorzag men daarmee in een mum van tijd komaf te maken, maar daar kwam niets van in huis.

Wat niet in de koffers opgeborgen lag, is wel in de Costa aan bod gekomen: de defederalisering van Landbouw en Buitenlandse Handel. Daarover bereikten de federale meerderheidspartijen en VU&ID drie maanden geleden een moeizaam afgedwongen *Hermes-akkoord*. In de Costa bleef de wettelijke neerslag daarvan door vertragingsmanoeuvres van de Franstalige partijen aanslepen. Verleden week kon dan toch - en voor het eerst - een tastbaar resultaat voorgelegd worden. Zo werd in de Costa afgesproken dat de zes federale meerderheidspartijen en VU&ID een voorstel van bijzondere wet over de defederalisering van Landbouw en Buitenlandse Handel in de Senaat zullen indienen. Uiteraard moet ook de Kamer van Volksvertegenwoordigers met het voorstel instemmen.

Wat dezer dagen in de Senaat zal worden besproken handelt over de bevoegdheidsoverdrachten. De financiële aspecten en de administratieve gevolgen van de hele operatie worden momenteel door technici voorbereid. Een uitkomst daarover, zo voorziet men, zou in september mogelijk moeten zijn. Overigens wordt de stemming over de bevoegdheidsoverdrachten, de financiële aspecten en de administratieve gevolgen gekoppeld aan de ondertekening van niet onbelangrijke, én - zo staat in de toelichting van de wetteksten - 'verplichte' samenwerkingsakkoorden. Wanneer dat laatste rond moet zijn, staat nergens vermeld, wie de akkoorden zal onderhandelen en waar dit zal gebeuren is niet steeds duidelijk. Allicht zal dit op uitvoerend niveau plaatsvinden. Neem het samenwerkingsakkoord inzake Buitenlandse Handel. Deze bevoegdheid komt in principe de gewesten toe, zo 'herbevestigt' het Hermes-akkoord, terwijl de *Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel* (BDBH) vervangen wordt door een 'agentschap'. Welnu, de gewesten en de federale overheid moeten eerst proberen een akkoord te bereiken over de samenstelling, het statuut, de financiering en de werking van dit agentschap. De federale overheid en de gewesten bakkeleien sinds jaren over de samenstelling van de BDBH. Vlaanderen wil daarin een groter aandeel, tijdens deze legislatuur werd de kwestie zonder resultaat onder de bevoegde ministers besproken. Nu zullen de kabinetten onderling de draad weer opnemen. Zo mag worden verstaan uit een mededeling van Vlaams minister van Buitenlandse Handel *Johan Sauwens* (VU&ID). „Het Actieprogramma 2001 van Export Vlaanderen dient in de nabije toekomst wellicht aangepast, rekening houdend met het samenwerkingsakkoord ter oprichting van een nieuw agentschap. De voorbereiding van het nieuwe samenwerkingsakkoord en het overleg daarover tussen de kabinetten van de ministers bevoegd voor Buitenlandse Handel is inmiddels volop aan de gang."

Het moge duidelijk zijn dat Vlaams minister Sauwens vaart wil zetten achter het samenwerkingsakkoord. Dat hangt natuurlijk ook af van de Franstalige partijen die misschien liever alle behandelende en hangende communautaire dossiers na 8 oktober in één grieventrommel stoppen. Er is tevens federaal minister van Landbouw *Jaak Gabriëls* (VLD) die voor de gevolgen van de verdere defederalisering van de sector 'waarschuwt'. Hier gaat het wel degelijk om een niet onbelangrijke bevoegdheidsoverdracht, al mogen de meerdere 'uitzonderingen' niet ontzien worden. Wel is er de bepalende inbreng van de gewesten in de Europese besluitvorming ter zake. Komen de gewesten niet overeen over een bepaald binnen de Europese instellingen te verdedigen standpunt, dan *moet* de minister van Europese Zaken - dat wordt *Pierre Chevalier* (VLD) - zich daar onthouden.

(evdc)

Dann

Op vraag van de in het Vlaams parlement zetelende Franstalige, Christian Van Eyken (FDF), lichtte Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden Johan Sauwens zijn houding tegenover de zes faciliteitengemeenten omstandig toe. Een ontleding.

Sauwens wil beter samenwerken met de Zes

Minister Johan Sauwens: ,,Er wordt in de faciliteitengemeenten heel wat nationale politiek bedreven ten koste van de gemeentelijke diensten en inwoners.''

Christian Van Eyken (FDF) zetelt als enige Franstalige in het Vlaams parlement. Van Eyken is tevens burgemeester van de faciliteitengemeente Linkebeek. De man raakt niet goed wijs uit de manier waarop Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden *Johan Sauwens* (VU&ID) de faciliteitengemeenten benadert. Zoals bekend kan het bezoek van de minister aan de zes faciliteitengemeenten als een soepele rondrit worden beschouwd, terwijl Johan Sauwens duidelijk het peloton trok. ,,In zijn onderhoud met de colleges zocht de minister de dialoog op en toonde hij begrip voor specifieke situaties in elke gemeente'', aldus Van Eyken. ,,Dat stak schril af met zijn verklaringen aan de pers. Aan de journalisten verklaarde hij immers dat de zes colleges onder een bijzonder toezicht zouden worden geplaatst.''

Van Eyken heeft moeite met de no-nonsens-politiek van minister Sauwens. De minister liet de plaatselijke overheden van de faciliteitengemeenten eerst en vooral verstaan dat de Vlaamse overheid - en niemand anders - het administratief toezicht over die gemeenten uitoefent, net zoals over alle andere gemeenten in Vlaanderen. ,,De Vlaamse overheid is bevoegd voor de uitoefening van het administratief toezicht op de randgemeenten en Voeren. De regelgeving over de organisatie van dat toezicht is in handen van de federale overheid. Ik heb meteen duidelijk gesteld dat ik met de schepencolleges van de faciliteitengemeenten niet over de wet, de bijzondere wet of de grondwet wil discussiëren. Deze discussies horen thuis in het parlement. Zelfs het Vlaams parlement is daar niet bevoegd voor. Ik wil dan ook vermijden dat de relatie tussen de toezichthoudende overheid en de lokale autoriteiten wordt vertroebeld door een discussie over het wettelijk kader.'' In die zin betreurde de minister het feit dat er ,,op het lokale vlak vaak misbruik wordt gemaakt van de situatie. Opzettelijk opgebouwde spanningen zorgen dan voor discussie over het wettelijk kader in de gemeenteraden. Er wordt heel wat nationale politiek bedreven ten koste van de gemeentelijke diensten en inwoners.'' Johan Sauwens liet bovendien verstaan dat bepaalde media zijn bezoeken aan de faciliteitengemeenten met een zekere vooringenomenheid hadden weergegeven. ,,Ik wil de zes randgemeenten niet onder een bijzonder toezicht plaatsen. Ik heb wel duidelijke afspraken gemaakt over het correct naleven van de taalwetgeving.'' In overleg met de colleges van de Vlaamse randgemeenten wil de minister afspraken maken over de wijze waarop het administratief toezicht wordt uitgevoerd en over de modaliteiten van dat toezicht. ,,Ik ga ervan uit dat duidelijke afspraken overbodige discussies voorkomen. Ik vind het persoonlijk alleszins zeer spijtig dat men soms een kleine oorlog wil voeren en de gouverneur - en in een volgende fase de bevoegde minister - dwingt om op te treden. Dit komt de gemeentelijke werking, noch de lokale bevolking ten goede.''

SAMENWERKING

Duidelijke afspraken maken de inwoners en de bestuurders van de faciliteitengemeente ook duidelijk dat ze tot Vlaanderen behoren. Daartegenover ,,moeten die zes gemeenten op een correcte manier door Vlaanderen worden behandeld op alle maatschappelijke domeinen waarin we een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid dragen. Vlaanderen en de zes gemeenten moeten kunnen samenwerken in plaats van elkaar tegen te werken.''

Johan Sauwens, die, naar eigen zeggen, ,,de eerste Vlaamse minister is die op een half jaar zoveel tijd aan concrete dossiers over de randgemeenten heeft besteed'', bleek geschrokken door het feit ,,dat een belangrijke bevolkingsgroep, namelijk de Nederlandstaligen, op het vlak van cultuur en sport op een aantal plaatsen gewoon aan zijn lot wordt overgelaten.''

De minister van Binnenlandse Aangelegenheden beschouwt zijn werk ten aanzien van de Vlaamse randgemeenten dan ook geenszins als afgerond. Op 18 juli a.s. nodigt hij de zes burgemeesters van deze gemeenten uit voor een bespreking op het Martelarenplein. Op dat moment zullen concrete dossiers aan bod komen, deze belangen de beide taalgroepen aan. Zo kan het niet meer dat sommige Vlaamse verenigingen in de faciliteitengemeenten onder een echt apartheidsregime leven. Er zal bovendien worden gepraat over de taalkennis van de gemeenteambtenaren en over het herinvoeren van taalpremies. Of hoe de defederalisering van de gemeente- en provinciewet op het terrein wordt voorbereid.

(evdc)

Eetwareninspectie strenger in Vlaanderen

Aan federaal minister van Volksgezondheid *Magda Aelvoet* (Agalev) vroeg VU&ID-kamerlid *Frieda Brepoels* een grondige uitleg over de controle van de Eetwareninspectie.

Wat blijkt? Er is een immens verschil in aanpak in Vlaanderen en in Wallonië. Ongeveer 80% van de Processen-Verbaal (PV) hebben betrekking op overtredingen in Vlaanderen, terwijl Wallonië en Brussel elk 10% van de PV's voor hun rekening nemen. Minister Aelvoet gaf als reden aan dat het overgrote deel van de industriële en kleinere voedingsbedrijven, alsook een meerderheid van groenten- en fruitveilingen zich in Vlaanderen bevinden.

Frieda Brepoels kon deze uitleg slechts ten dele onderschrijven. ,,Net in de horecasector, dé sector waar de Vlaamse en Waalse controleurs ongeveer eenzelfde werkvolume hebben, zien we toch een duidelijk verschil in aanpak. Franstalige controleurs zien blijkbaar meer en sneller door de vingers. En ze zijn minder geneigd een PV op te maken na vaststelling van een inbreuk op de wetgeving. Een degelijk federaal volksgezondheidsbeleid is onmogelijk indien de aanpak in de onderscheiden gewesten dermate verschilt. De overheid zou daar tegenover een aantal duidelijke richtlijnen moeten meegeven.

Minister Aelvoet kon niet anders dan schoorvoetend met de opmerkingen van kamerlid Brepoels instemmen. ,,We zullen geen dubbele norm, in welke richting dan ook, aanvaarden.''

Dann

Frieda Brepoels ontdekte dat de Eetwareninspectie niet in elk gewest even nauwgezet controleert...

Vraag is of men de verspreiding van controlepunten als objectieve factor voor het verschillend controlegedrag erkent. Indien wel, zo stelt het Hasseltse kamerlid vast, dan moeten daaruit de nodige conclusies getrokken worden. ,,In 1999 beschikte Vlaanderen over 45 en Wallonië over 28 controleambtenaren. De Eetwarensector is als belangrijkste sector goed voor zowat 100.000 controlepunten. 80% van deze bedrijven bevinden zich in Vlaanderen. Het aantal controleurs is aldus duidelijk in wanverhouding tot het aantal controlepunten. Vlaanderen dient over meer controleurs te beschikken om deze taak naar behoren te kunnen vervullen.''

Tot slot dit: tijdens een hoorzitting in de toenmalige dioxinecommissie verklaarde een directeur van de Eetwareninspectie dat het 'wel eens' voorkwam dat de juridische dienst geen gevolg gaf aan een PV, o.m. door tussenkomsten zoals verdedigingsbrieven. De directeur drukte zich, zo bleek, nogal eufemistisch uit. Navraag leert dat er in 1999 niet minder dan 3760 inbreuken werden vastgesteld. Slechts in 12% van de gevallen werd er een PV opgemaakt.

Frieda Brepoels: ,,Toen ik minister Aelvoet confronteerde met deze feiten, voelde zij zich duidelijk ongemakkelijk. Zij had immers enkele momenten voordien beweerd dat de juridische dienst van de Eetwareninspectie nooit PV's zonder gevolg laat. Opmerkelijk toch.''

Wouter Vandebos

Bestaansrecht voor de regio?

Wie zoals de Volksunie het Europese regionalisme wil promoten om daarmee de belangen van regio's en landen zoals Vlaanderen te behartigen, komt op een gegeven ogenblik wel eens voor de vraag te staan: wat is nu eigenlijk een regio? Hans De Belder zoekt een antwoord.

G. Vranken

In de *Raad van Europa* wordt reeds jarenlang gediscuteerd over een sluitende bepaling waaraan niet alleen politieke, maar ook juridische gevolgen kunnen gehecht worden. Het betreft inderdaad, objectief gezien, een diplomatiek zeer moeilijk te omschrijven probleem, gewoon omdat de ene regio niet gelijk is aan de andere.

HEVIG DEBAT

Men zou nog verder kunnen gaan en zich de vraag stellen: heeft een regio wel het recht van bestaan? Het moeilijkste probleem inzake zelfbeschikkingsrecht der volkeren is inderdaad zoals *Walter Luyten* placht te zeggen: grenzen trekken rond een volk. Oftewel: het territorialiteitsbeginsel, waar Vlaanderen achter staat, doen overeenstemmen met de identiteit, taal, cultuur en cultuur van een volk ...

Voorbije week is dit probleem eens te meer duidelijk geworden naar aanleiding van een hevige discussie in het kader van het *Comité van de Regio's*. Het ging over het Charter voor de fundamentele rechten dat op dit ogenblik in de maak is en dat aan het economisch en monetair Europa een meer menselijk gelaat zou moeten geven. Iedereen vindt dat het nu langzaam welletjes is en dat de Europese burger ergens in een dergelijk Charter klaar en duidelijk zou moeten kunnen lezen welke zijn fundamentele rechten zijn. Voor alle duidelijkheid: het gaat hier niet over de rechten die hem door de Europese grondwetten reeds worden toegekend, maar wel over de rechten die hij, bovendien, vanwege de Europese Unie bezit.

Ook moet ik aanstippen dat het hier niet gaat over een oefening waarbij extra bevoegdheden van de nationale grondwetten worden overgeheveld naar het Europese niveau. Het gaat dus werkelijk over een Europees handvest dat de allures heeft van een Europese grondwet.

Als vertegenwoordiger van de regio's van Europa ben ik niet ingegaan op de verschillende tientallen rechten die men in dit verband kan opsommen: burgerlijke rechten, sociale rechten, mensenrechten, enz. Ook heb ik het niet gehad over de bevoegdheid van het Europese Hof van Straatsburg en over dat van Luxemburg. Wel ben ik blijven stilstaan bij de vraag of dit niet de gelegenheid was om te weten of niet alleen de Europese burger recht heeft om te bestaan, maar wat met een Europese regio?

Bezit een Europese regio het fundamentele recht om te bestaan? Kan dit recht worden afgedwongen en erkend? Als iedere Europeaan het recht heeft om te kiezen of verkozen te worden voor een gemeentebestuur, heeft hij dan niet hetzelfde recht om te kiezen of verkozen te worden voor een regionale vertegenwoordiging? Heeft hij niet het recht om met een dergelijke regionale instelling zijn volksaard, zijn cultuur en het bestaan van zijn volk te beschermen?

NIET JURIDISCH

Blijkbaar was hier nog niet over nagedacht. Hoogstens had iemand de lokale autonomie in een tekst neergelegd, ook al omdat het Europese handvest over de regionale autonomie nog steeds niet is goedgekeurd door de Raad van Europa, dit in tegenstelling tot het handvest over de lokale autonomie die dus wel erkend wordt. Regio's bestaan dus eigenlijk niet!

Dat is de schuld van de nationale regeringen die, in de Raad van Europa althans, nog niet bereid blijken te zijn om tot die stap over te gaan. De Europese Unie staat dus al niet veel verder, al spelen de regio's, zoals ik reeds in vorige artikelen heb geschreven, links en rechts in de instellingen daarvan al een grote rol. Die rol is dus feitelijk en wordt niet juridisch ingekleed.

Vandaar dat mijn vraag te weten of een regio het recht heeft om zich te doen erkennen, ook te maken heeft met de aan gang zijnde *Intergouvernementele Conferentie* die de institutionele structuur van de toekomstige, uitgebreide Europese Unie zal moeten aanpassen.

Het diplomatiek en volkenrechtelijk juridisch statuut van een regio op Europees niveau is dus niet evident. Dit betekent dat als wij Vlaanderen op het Europese niveau willen doen meespelen, wij als regio, vooralsnog niet worden erkend omdat het *Europese Unie Verdrag* de regio's niet erkend.

DRIE BELEIDSNIVEAU'S

Samen met de andere regio's hebben wij er dus belang bij onze positie zo sterk mogelijk aan te scherpen. Ook al omdat het gevaar bestaat dat de nationale regeringen ons zullen zeggen: juist op het ogenblik dat de Europese Unie uitgebreid wordt tot 30 soevereine lidstaten en in de periode van mondialisering en globale aanpak, heeft het niet veel zin om te komen aandraven met vragen zoals: 'Wat is een regio? Heeft zij niet het recht van bestaan en waarom wordt zij niet door de Europese verdragen erkend?'

Je kan natuurlijk ook redeneren als een Ierse vriend die ik recent ontmoette en vroeg waarom al die drukte? Is Vlaanderen cultureel en economisch niet sterk genoeg om zich op het internationale pad te begeven? Mijn antwoord is: jazeker, maar het zou ons toch beter uitkomen als wij, zoals Ierland bijvoorbeeld, mee zouden kunnen beslissen over de toekomst van Europa als volwaardig lid van de *Europese Raad van Ministers*.

Daar moet dus nog hard aan gewerkt worden. Gelukkig is het debat aan de gang over het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel volgens hetwelke voortaan de nieuwe Europese Unie moet bestaan uit drie gelijkwaardige parallelle beleidsniveaus, namelijk het Europese, dat van de lidstaten, waarvoor zij nog goed zijn, en dat van de regio's. Ieder naar best vermogen en volgens zijn eigen, duidelijk afgelijnde bevoegdheden. Subsidiariteit is geen subordinatie en hoe minder 'governance' hoe beter. Zonder de regio's wordt Europa echter democratisch niet bestuurbaar en hoe dichter het Vlaamse volk bij zijn eigen Europese lotsbestemming betrokken is, hoe beter voor ons allemaal.

Hans De Belder

In de Raad van Europa wordt reeds jarenlang gediscuteerd over een sluitende bepaling van 'een regio' waaraan niet alleen politieke, maar ook juridische gevolgen kunnen worden gehecht.

Aandacht gevraagd voor jeugdwerkers

In maar net iets meer dan de helft van de Vlaamse gemeenten werkt een voltijds jeugdconsulent. In 40 % van de gemeenten is er een jeugdconsulent, die zich met nog andere taken moet bezighouden. De meeste gemeenten van het Vlaams Gewest, op 9 na (Drogenbos, Herstappe, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Spiere-Helkijn, Voeren, Wemmel, Wezembeek-Oppem), beschikken over een jeugdwerkbeleidsplan. Dit antwoordde Vlaams minister van Cultuur en Jeugd *Bert Anciaux* in de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement op een vraag van volksvertegenwoordiger *Dirk De Cock* (VU&ID).

Volgens gegevens uit 1998 werken er op de gemeentelijke jeugddiensten of hun homologen 656 personeelsleden of 497 uitgedrukt in voltijdsequivalent. Van deze 656 zijn er 206 jeugdconsulenten, 128 combinatieambtenaren (hebben ook andere opdrachten), zijn er 135 werknemers met een administratieve functie, 117 co-consulenten, 43 technische medewerkers en 27 functies die niet werden ingevuld. Achttien medewerkers zijn tewerkgesteld in niveau A, 160 in niveau B, 281 in niveau C, 119 in niveau D en 36 in niveau E (42 onbekend).

Namens de VU&ID-fractie binnen het Vlaams Parlement zal Dirk De Cock aansturen op duidelijkheid rond het statuut (ambtenaar, contractueel al dan niet binnen een bijzonder werkgelegenheidsprogramma) van de jeugdconsulenten. Tot op heden bestaan hierover geen gegevens. Ook zou elke gemeente in Vlaanderen over ten minste één volwaardige jeugdconsulent moeten beschikken.

M. Cels

In het kader van het Vlaams Intersectoraal akkoord werd tot een regularisatie gekomen voor de vele DAC-projecten.

Dirk De Cock: „Door een regularisatie van deze contracten, beschikken deze mensen over een volwaardig arbeidscontract tegen de reguliere loons- en arbeidsvoorwaarden van de social profitsector. Door de decentralisatie van het jeugdwerkbeleid, is dit voorakkoord hoofdzakelijk van toepassing op de landelijke projecten. Hierdoor zouden de lokale jeugdwerkers met DAC-statuut in de kou blijven staan. Daarom vraagt de VU&ID-fractie dat men bij de implementatie van dit voorakkoord een regeling uitwerkt die met deze mensen wel degelijk rekening houdt."

AP

Tientallen jaren was Manu Ruys de bevoorrechte waarnemer van het maatschappelijke en politieke leven in België. Hij maakte de omschakeling van de unitaire staat naar de federale unie mee. Maar hoe moet het nu verder? De gewezen hoofdredacteur van De Standaard formuleert een antwoord.

Van Vlaams-België naar Vlaanderen in Europa

Volgens Ruys komen Schotland en Catalonië het meest in aanmerking om nieuwe staten in Europa te worden. Met Sean Connery als reizend ambassadeur?

Het federaliseringsproces dat in het laatste decennium van de twintigste eeuw het unitaire en centralistische België omvormde tot een bondsstaat, is onomkeerbaar en niet ten einde.

Het Koninkrijk heeft in de loop van het proces heel wat van zijn soevereiniteit ingeboet en een groot gedeelte van zijn beslissingsmacht, vooral inzake de buitenlandse politiek, de landsverdediging, het economisch-financieel beleid en de munt, overgedragen aan niet-Belgische, met name Europese of Atlantische supranationale instellingen. In belangrijke sectoren van het bedrijfsleven, de bankwereld en de handel heeft de mondialisering van de markteconomie eigendomstitels en bestuursorganen overgeleverd aan niet-Belgische meerderheden.

Parallel met deze nieuwe vormen van vervreemding werd het centrale gezag op binnenlands gebied uitgehold ten voordele van gewestelijke machten, die zich ook beroepen op het beginsel van de subsidiariteit. Middelpuntvliedende autonomistische krachten, gedragen door de Vlaamse ontvoogdingsbeweging of het Waalse regionalisme, blijven in die richting actief. De evolutie wordt niet ten onrechte beschreven als de 'verwaseming' van het oude België.

Hoe zit het met België? (3)

De ontwikkelingen binnen en buiten de Europese Unie prevaleren op de nationale omstandigheden. De lidstaten schuiven, ook om redenen van doelmatigheid, alsmaar meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden af naar de EU-instanties. De voortschrijdende uitbreiding van de Unie zal, wil zij niet leiden tot bestuurlijke verlamming of ontsporen in anarchie, de centralisering nog versterken en de macht van de nationale staten verder uithollen. Europa heeft in de jaren negentig ook heel wat staatsgrenzen zien veranderen. In Oost-Europa en op de Balkan ontstonden uit diverse scheuringen nieuwe staten. Binnen afzienbare tijd kan dat eveneens in West-Europa gebeuren. Schotland en Catalonië komen daarvoor het meest in aanmerking. Het is niet ondenkbaar dat een van de huidige Belgische deelgebieden, wanneer het zich opgesloten zou voelen in een uitzichtloze impasse, het statuut van lidstaat binnen de EU aanvraagt en verwerft. De verwaseming zou dan eindigen in totale vervluchting. België zou ophouden te bestaan. Maar dat is vooralsnog geen onafwendbare fataliteit. De structuur van de Belgische staat is weliswaar verzwakt, het federale stelsel functioneert gebrekkig, het hybride kader van gemeenschappen en gewesten bevredigt niet, maar het land staat niet op instorten.

HYPOTHEEK

Het koningshuis voedt een Belgisch samenhorigheidsgevoel. Het centrale staatsgezag is, ondanks de overdracht van machten naar een regionaal niveau, nog alomtegenwoordig. De federale Kamer van Volksvertegenwoordigers beschikt over meer prestige en invloed dan de gewestelijke parlementen. Het federale kabinet beslist over de verdeling van de staatsinkomsten en stelt de regionale regeringen in de schaduw. Het belastingstelsel, de rechterlijke macht, het leger en de rijkswacht zijn unitair gebleven. De deelgemeenten liggen economisch en verkeerstechnisch in een Belgische verstrengeling. De Europese Unie kent alleen België. Het establishment met zijn vele tentakels die het maatschappelijke leven omvatten, denkt Belgisch. Dat geldt uiteraard voor het Hof, maar eveneens voor de grote ondernemingen, de top van de sociaal-economische beroepsorganisaties, de sportsector, de kerkelijke overheid, de georganiseerde vrijzinnigheid en de vertegenwoordigers van de allochtone groepen. Het verklaart waarom de krachten die aandringen op een verdere verruiming van de regionale autonomie, sedert de grondwetsherziening van 1993 niet verder zijn gekomen. Het establishment heeft krijtlijnen getrokken: „Tot daar en niet verder". Het vorige Vlaamse parlement heeft, na voorbereidend studiewerk, nog één resolutie inzake de staatshervorming kunnen goedkeuren, maar het is bij die papieren tekst gebleven. Communautair verroerde de tweede regering-*Dehaene* geen vin. Zij ging er blijkbaar van uit dat de staatshervorming kon worden hervat in de volgende regeerperiode. Het kabinet-*Verhofstadt* duwde echter een nieuwe aanpassing van de staat van zich af. Het vertrouwt erop dat een zoveelste commissie - ditmaal Interparlementaire en Intergouvernementele Conferentie gedoopt - het dossier door nog jaren voortslepende onderhandelingen ontmijnt.

Die paars-groene beslissing werd niet alleen genomen onder druk van het establishment, maar ook omdat de niet-Vlaamse krachten die de ruggengraat vormen van de regeringscoalitie, de status-quo verkiezen. Die dreigt de partijen op te sluiten in een patstelling, die een kortsluiting kan veroorzaken. Dat zou de hele Belgische structuur in gevaar kunnen brengen. Al staat de dubbele woning niet op instorten, zij vertoont wel barsten.

In Vlaanderen groeit in brede, ook economische kringen een consensus over de noodzaak van een eigen beleid en besluitvorming inzake belastingwetgeving, gezondheidszorg, tewerkstelling en buitenlandse handel. Ook knaagt er onbehagen over de zogenaamde 'transfers', de aanzienlijke som Vlaams belastingsgeld die de federale staat jaarlijks naar de fondsen voor sociale zekerheid in Wallonië overhevelt. Wetenschappelijke studies hebben aangetoond dat die vorm van solidariteit mank loopt. De ondoorzichtigheid van het verdeelstelsel en de Waalse weigering om de toestand recht te trekken, vergroot de malaise. De regeling met betrekking tot de financiering van de Franstalige onderwijssector, door de regering in december 1999 getroffen, heeft het onbehagen aan Vlaamse zijde verder aangescherpt.

In Vlaanderen neemt de overtuiging toe dat Wallonië enkel vasthoudt aan het voortbestaan van België „om Vlaanderen blijvend te kunnen melken". Die forse uitdrukking is niet afkomstig van een separatistische partij, maar van de voormalige CVP-voorzitter *Johan Van Hecke*. In dat psychologisch negatieve klimaat, waarin 'Bundestreue' ontbreekt is het niet gemakkelijk een federale verstandhouding aan te kweken. Het legt een hypotheek op de toekomst van het Koninkrijk. Bij ontstentenis van behoorlijke onderhandelingen, die uitgaan van de bereidheid tot een algemeen akkoord te komen, wordt de toestand conflictueus.

F. De Maitre

"Manu Ruys: "De structuur van de Belgische staat is weliswaar verzwakt, het federale stelsel functioneert gebrekkig, het hybride kader van gemeenschappen en gewesten bevredigt niet, maar het land staat niet op instorten."

Raakt de bondsstaat uit evenwicht, dan kan hij uiteenvallen. Het weinig samenhangende Wallonië zou op zijn beurt kunnen scheuren en kiezen voor de aansluiting, deels bij Frankrijk, deels bij het Groot-Hertogdom Luxemburg. Vlaanderen zou een leefbare staatkundige entiteit kunnen vormen. De positie van Brussel is onzeker, maar het is niet uitgesloten dat het dan, om economische redenen, besluit in een confederaal verband met Vlaanderen samen te werken.

Een eventueel conflict zou uiteraard voor grootschalige spanningen zorgen, maar niet uitmonden in chaotische verwarring. Onze gesofisticeerde, rationeel denkende en op handel met het buitenland afgestemde maatschappij vervalt niet tot Balkan-toestanden.

DE STAAT IS EEN MIDDEL

In afwachting van meer duidelijkheid zal men zich aan Vlaamse kant dienen te beraden over twee prioritaire relaties: tot het Brusselse gewest en tot Nederland.

Brussel moet worden gezien zoals het met de jaren gegroeid en veranderd is: als een kosmopolitische stad, bewoond door een meerderheid van niet-Belgen of van nieuwe Belgen zonder Vlaamse respectievelijk Waalse reflexen. De Brusselse bevolking wil worden bestuurd door eigen verkozen vertegenwoordigers, niet door een Vlaams-Waalse voogdijoverheid.

Indien de Belgische context gehandhaafd wordt, liefst binnen een confederaal kader, kan Brussel zijn hoofdstedelijke functies normaal blijven uitoefenen. In het andere geval blijft het hoe dan ook een wezenlijk bestanddeel van de grote economische regio, die het centrum vormt van het West-Europese deltagebied.

Een werkzame formule zou allicht een regeling zijn tussen Vlaanderen en Brussel, waarbij de Vlaamse bijdrage tot de Brusselse begroting afhankelijk wordt gemaakt van de naleving van een statuut, dat de rechten van de Nederlandstaligen in de hoofdstedelijke subregio garandeert.

De relatie van Vlaanderen tot Nederland wordt er geleidelijk, op halflange termijn, een van staat tot staat. Mentaal groeien Nederlanders en Vlamingen traag naar elkaar toe. De sociale cultuur verschilt nog en de economische belangen lopen niet altijd gelijk, maar Vlaanderen en Nederland zijn voorbestemd om op steeds meer domeinen geruisloos te integreren, zonder dat daartoe aan staatkundige eenwording hoeft te worden gedacht.

Welke functie heeft de monarchie in de huidige fase van de Belgische ontwikkelingen? Zij kan een zinvolle rol blijven spelen, maar dient te beseffen dat zij een symbolische, representatieve en ceremoniële functie uitoefent. In een democratie is geen ruimte voor een 'politiek van het

paleis'. De taak van de koning bestaat erin mensen en belangengroepen aan te zetten tot een dialoog en een gespreksklimaat te bevorderen dat loyale contacten aanmoedigt. De monarchie dient erover te waken dat zij vertrouwen en achting geniet en zij mag geen voorkeur laten blijken voor een bepaalde taalgemeenschap.

De fundamentele vraag die het België-dossier beheerst, is niet: wat is het beste voor het Koninkrijk? Maar: wat is het beste voor zijn inwoners? De Vlaamse en Waalse naties-in-wording met ieder hun identiteitsbesef, hun culturele geaardheid, hun economische belangen, hun visie op de politiek en de maatschappij, worden met die vraag geconfronteerd.

Het oude begrip van de nationale staat wordt steeds vozer en onbelangrijker. De soevereine staten lekken aan alle kanten. Dat is geen drama. Een staat is een middel, geen doel op zichzelf. Vlaanderen heeft een staatsvorm nodig waarin de burger niet alleen goed bestuurd wordt en waarin rechtvaardigheid, orde en veiligheid heersen, maar waarin ook het Nederlandstalige karakter van de gemeenschap en van het grondgebied erkend worden. De samenleving wordt multi-etnisch en multi-cultureel, maar dat betekent niet dat Vlaanderen op bestuurlijk vlak niet eentalig Nederlands zou blijven.

Als zo'n staatsvorm niet kan worden ingebed in een Belgisch confederaal model en de 'communautaire' gebreken blijven voortbestaan, zal de bevolking in Vlaanderen uiteindelijk afhaken en zal een politieke meerderheid kiezen voor een Vlaams model en een eigen bestemming in Europa.

De wereld evolueert razendsnel. Vlaanderen verandert van een industriële in een kennis- en netwerkmaatschappij met open grenzen. In die verandering moeten de burgers zich kunnen ontwikkelen als leden van een volwaardige Nederlandstalige gemeenschap.

Vlaanderen ontgroeide het keurslijf van het heimat-nationalisme. Het heeft geen boodschap aan het belgitude-patriottisme van diegenen, die geen Vlaming durven zijn maar evenmin weten om te gaan met het anachronisme van een aftands belgicisme. Indien de voortekenen niet bedriegen, wordt Vlaanderen straks, zoals in het verleden, als dynamisch deel van de Lage Landen weer een autonoom Europees kerngebied.

Manu Ruys

Volgende week: 'België. Het doet er niet toe' (Kris Deschouwer)

Overgenomen uit Ons Erfdeel, jrg. 43, 2000, nr. 2, pp 163-183, uitgegeven door de Vlaams-Nederlandse Stichting Ons Erfdeel, Murissonstraat 260, B-8930 Rekkem.

Brusselpromotie in derde fase

Vorige week donderdag werd een nieuwe tak van het 'Brussel aanbod in Vlaanderen' aan het publiek voorgesteld.

In het najaar van 1998 werd, op initiatief van *Brigitte Grouwels*, toen Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden, een promotiecampagne voor Brussel in Vlaanderen gelanceerd. 'Brussel, in het oog, in het hart. Uw hoofdstad komt naar u toe' luidde de slogan. De organisatie verliep in samenwerking met de VTB-VAB en de meest concrete uitingen ervan waren de zgn. 'Brusselweken' in de vijf Vlaamse provincies. De bedoeling van de informatieronde was om de Vlamingen buiten Brussel een betere kijk te geven op de mozaïek die Brussel is. De evaluatie van het gebeuren was positief: in Vlaanderen is vraag naar en over Brussel.

Een tweede fase in de promotiecampagne van en voor Brussel was de uitgebreide brochure 'Haal Brussel naar uw gemeente', het resultaat van de samenwerking van de VTB-VAB met *De Stadskrant vzw* en met steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hierbij werden vooral verenigingen aangesproken: die konden (en kunnen - nog tot 31 december van dit jaar) voor het vullen van hun activiteitenkalender een beroep doen op één of meerdere sprekers over een deelaspect van Brussel. Er is keuze uit 17 thema's die gebracht worden door 43 verschillende 'aanbieders', gaande van professoren over journalisten tot cultuurcentra.

VOOR VERENIGINGEN

De campagne 'Brussel aanbod voor Vlaanderen' is nu dus in een derde fase beland. Hierin worden de rollen omgedraaid: de georganiseerde Vlaming (verenigingen!) wordt gevraagd om een bezoek te brengen aan zijn hoofdstad: 'Welkom in uw hoofdstad' luidt het. De campagne werd samengesteld door dezelfde actoren.

„Het hoofddoel van deze promotieactie is de communicatie tussen Vlaanderen en zijn hoofdstad bevorderen door het creëren van een nieuw aanbod met betrekking tot het onthaal in en de ontdekking van de diversiteit van Brussel" licht projectleider *Frank Ilsbroux* toe. Die benadrukt ook dat dit nieuwe Brussel-aanbod in de eerste plaats gericht is op verenigingen. „Van bij de start van deze campagne waren we ons ervan bewust dat het project enkel kon slagen indien we het Vlaamse verenigingsleven konden bereiken, informeren en 'warm maken' voor Brussel. Voor een groot gedeelte werden de eerste contacten dan ook al gelegd in de eerste fasen van dit project."

Ilsbroux gaf verder te kennen dat de projecten kunnen rekenen op een relatief grote en overwegend positieve respons, zowel van de aanbod- als van de vraagzijde: „In ons werk ervaren we dat er wel degelijk interesse bestaat voor 'Brussel aanbod in Vlaanderen'." besloot hij.

VLAAMS ENGAGEMENT IN BRUSSEL VEILIGSTELLEN

Huidig Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden *Bert Anciaux* staat vanzelfsprekend achter het project, dat verder reikt dan enkel het reizen van Vlamingen naar hun hoofdstad: „Vlamingen uit Vlaanderen en Brussel moeten op een meer bewuste manier leren omgaan met elkaar. Ik ben ervan overtuigd dat hierdoor een beter inzicht ontstaat in de zeer eigen positie die de Nederlandstaligen in hun hoofdstad innemen. Het gaat me dan zowel om het feit dat deze Brusselse Vlamingen vaak het brein en de kracht zijn achter maatschappelijke evoluties op cultureel, sociaal en economisch vlak als om de hindernissen die de Nederlandstaligen nog steeds ondervinden in hun hoofdstad om er als volwaardige gemeenschap erkend en aanvaard te worden. De commuicatiestrategie is er dan ook op gericht om een degelijk en beargumenteerd maatschappelijk draagvlak te creëren om specifieke maatregelen te blijven bepleiten die het Vlaamse engagement in Brussel veiligstellen en verruimen" aldus de minister, die tegelijk wees op het feit dat de vzw 'Onthaal en Promotie Brussel' binnen afzienbare tijd de fakkel van De Stadskrant zal overnemen.

(gv)

Verenigingen die meer informatie willen of de gratis brochure willen bestellen kunnen zich wenden tot De Stadskrant vzw, Werfstraat 2, 1000 Brussel, tel. 02/223.77.03, fax 02/223.68.52 of kunnen terecht bij de VTB-VAB, St.-Jacobsmarkt 45, 2000 Antwerpen, tel. 03/220.32.22, fax 03/220.32.26 of www.vtb.be/brussel-aanbod

Een greep uit het Brussel-aanbod

De volledige brochure 'Welkom in uw hoofdstad' is gratis aan te vragen en te bekijken op de website van de VTB-VAB (zie hierboven). Toch lichten we graag enkele minder bekende, maar juist daarom interessante aanbiedingen uit het bijzonder rijke en gevarieerde programma.

Bij de bedrijven vinden we naast een bezoek aan de Brusselse haven ook de mogelijkheid om *Volkswagen Brussel* aan te doen. Wie Brussel graag cultureel ontdekt moet zeker ook eens een geleid bezoek brengen aan de *Koninklijke Bibliotheek Albert I*, de grootste van het land. Lekkerbekken kennen vanzelfsprekend de chocolade en de gueuze, maar Brussel huisvest ook een heus 'Witloofmuseum'. Echte kenners weten ook waar de dynastie thuishoort: in een museum. Wie daar geen bezoekje aan wil brengen kan mogelijk terecht bij het 'Museum van de Vrijmetselarij'.

Andere prijsbeesten van het nieuwe aanbod zijn volgens ons ook de Europese instellingen: het parlement, de Raad en de Commissie. Meer internationale ontdekkingstochten kan u opdoen bij het 'Joods museum van België', het 'Koerdisch Instituut' of de 'Vereniging Marokkaanse Jongeren'. Voorts is er een aanbod voor de jeugd en eentje voor de politiek geïnteresseerden (federaal, Brussels en Vlaams parlement). Brussel sociaal geeft een kijkje achter de schermen van o.m. het 'Vrouwenhuis Amazone' en 'Het Klein Kasteeltje'. Echte avonturiers kunnen, tot slot, hun sportief hart ophalen tijdens een tocht op de mountainbike doorheen het Zoniënwoud of, zowaar, de binnenstad. Overbodig hieraan toe te voegen dat 'Welkom in uw hoofdstad' ook een ruim pakket aan stadswandelingen en –rondleidingen bevat.

M. Cels

Het is een erg bevreemdende vaststelling. Toen einde juni het stelsel van de vervroegde pensionering van leerkrachten - beter gekend als TBS + 55 - in vraag werd gesteld door minister Frank Vandenbroucke, stonden alle media bol van de belangstelling. Daarentegen was nauwelijks sprake van enige commotie toen kort voordien het OESO-rapport m.b.t. het onderwijs gepubliceerd werd.

Franstalig onderwijs betaalt beter

Jaar in jaar uit derven de Vlaamse leerkrachten, in vergelijking met o.m. hun Franstalige collega's, zo'n slordige 100.000 à 200.000 fr. Het is een realiteit die zelden onder de aandacht wordt gebracht. Vrij vertaald houdt dit in dat een leerkracht in het Franstalig basisonderwijs op een volledige carrière van zo'n 40 jaar 4 miljoen fr. meer verdient dan een collega in Vlaanderen. In het lager secundair verdient men over de hele carrière 3,7 miljoen fr. meer. In het hoger secundair verdient men over een ganse carrière zo'n 5 miljoen fr. meer.

Een attent doornemen van het OESO-rapport onder de titel 'Education at a glance' is illustratief voor de manier waarop hier te lande met onderwijscenten wordt omgesprongen. Jaar in jaar uit derven de Vlaamse leerkrachten, in vergelijking met o.m. hun Franstalige collega's, zo'n slordige 100.000 à 200.000 fr. Het is een realiteit die zelden onder de aandacht wordt gebracht. Daarom is ze niet minder reëel en levensecht.

LOONEISEN

Dat loon naar werken vanzelfsprekend is, zal niemand ontkennen. En dat het voorbereiden en uitbouwen van de zo vaak geroemde kennismaatschappij extra aandacht verdient, ligt al evenzeer voor de hand. Als vanzelf verwacht men in de gegeven omstandigheden een verregaande bereidheid om het lerarenkorps op een degelijke manier te vergoeden. A fortiori is zulks het geval wanneer bovendien blijkt dat een carrière als leraar, eender op welk niveau, in versnelde mate tot de knelpuntenberoepen gaat behoren.
Verhelderend in elk geval zijn de enorme loonverschillen zoals ze in het Nederlandstalig en het Franstalig onderwijs uitbetaald worden.
Als typevoorbeeld van een gemeenschapsmaterie leggen de deelstaten autonoom de weddeschalen vast. Enkel in afgeleide orde, namelijk voor het uitbetalen van de pensioenen, gaat het om een federale bevoegdheid. Uiteraard is het loonniveau van de laatste vijf werkjaren bepalend voor het berekenen van de pensioenen. Het verklaart de merkelijk hogere uitkeringen bij de zuiderburen, een realiteit waarbij men zelden stilstaat.
Bij het overlopen van de loonstaten in het onderwijs op alle niveaus, frappeert zonder meer de enorme dispariteit tussen Vlaanderen en Wallonië. Terwijl men ogenschijnlijk hetzelfde werk doet, valt het wel op dat in België de ene leraar de andere niet is. Zelden komen die loonverschillen onder de aandacht.
Enige verduidelijking is nodig, al was het maar omdat een loopbaan als leraar her en der vragen oproept en omdat de geplande CAO-onderhandelingen van het najaar tot preciseringen nopen. Dat leerkrachten over het algemeen zwaar overbevraagd zijn, zal niemand ontkennen.
Dat ze voor hun job onderbetaald zijn, is op zich dan weer een heikel punt.
Maar laat dit alvast duidelijk zijn: vergeleken met hun collega's uit het zuiden van het land hebben Vlaamse leerkrachten overschot van gelijk om bij minister *Vanderpoorten* langs te gaan en hun looneisen voor te leggen. Meer comfort in het onderwijs bepleiten is één zaak; een passende verloning opeisen is het al evenzeer. Wat de zuiderburen gegund is, komt evenzeer de Vlaamse leerkrachten toe.
Specifiek voor het basisonderwijs en in het lager secundair is het zo dat onverkort sprake is van een loonvoordeel in het Franstalig onderwijs van liefst 9%. Voor licentiaten, in het hoger secundair, bedraagt het loonvoordeel voor Franstalige leerkrachten zelfs ruim 10%. Een verduidelijking wordt in bijgaande tabellen aangetoond, dit alles toegelicht voor drie type-momenten in de carrièreopbouw en onderverdeeld per onderwijsniveau.
Wel gaat men ervan uit, althans volgens de officiële statistieken (!), dat in het Franstalig onderwijs meer uren (zouden) gepresteerd worden. In het basisonderwijs zou het om 854 uren gaan tegenover 781 uren in Vlaanderen (= +9%). In het lager secundair is sprake van 733 uren tegenover 691 in Vlaanderen (= +6%) en in het hoger middelbaar om 671 tegenover 644 (= +4%) uren. Concreet zou het betekenen dat de loonverschillen, uitgedrukt per uurloon, enigszins moeten genuanceerd worden. Naar alle waarschijnlijkheid is het evenwel zo dat in de officiële statistieken ook de 'toezichturen' als volwaardige arbeidsprestaties in het Franstalig onderwijs worden aangerekend terwijl dit allerminst het geval is in Vlaanderen, waar die buiten de telling van de uren worden gehouden.

PLUS EN MIN

Vrij vertaald houdt dit m.a.w. in dat een leerkracht in het Franstalig basisonderwijs op een volledige carrière van zo'n 40 jaar 4 miljoen fr. meer verdient dan een collega in Vlaanderen. In het lager secundair verdient men over de hele carrière 3,7 miljoen fr. meer, dit met een surplus aan inzet van gemiddeld 3%. In het hoger secundair, met een surplus aan inzet van gemiddeld 6%, verdient men over een ganse carrière zo'n 5 miljoen fr. meer.
Moeiteloos laten de aangehaalde contrasten tussen Noord en Zuid toe om ze in een globale analyse in plus en in min te verwerken. Aangenomen dat alle kleuterleid(st)ers, onderwijzers, regenten en licentiaten in Vlaanderen een zelfde loon zouden genieten als hun Franstalige collega's, dan levert zulks op jaarbasis een prijskaartje op van zo'n 15 miljard fr.
Omgerekend per leerkracht en per maand komt het neer op een weddeaanpassing van ruim 5.000 fr., meteen de weddetoeslag die op een persconferentie van VU&ID van mei jl. als 'verantwoord' omschreven werd. Een omgekeerde simulatie, met Franstalige leerkrachten die 'slechts' vergoed worden volgens de gangbare barema's in Vlaanderen, leert dan weer dat een interne besparing van zo'n 10 miljard bij de zuiderburen aan de orde zou zijn of een bedrag dat 5x hoger ligt dan hetgeen met het Sint-Elooisakkoord om communautaire redenen werd opgeëist.
Laat dit evenwel duidelijk zijn. Niet de loonstaten van Franstalige leerkrachten zijn als buitensporig hoog te beschouwen, zoals blijkt uit een vergelijking met het Oeso-gemiddelde. De realiteit is ook hier wat ze is: de loonstaten in het Nederlandstalig onderwijs, en dan inzonderheid in het basisonderwijs en in het lager secundair, zijn effenaf als benedenmaats en als onverantwoord laag te betitelen. Vlaanderen verwacht nu eenmaal heel veel idealisme en inzet van zijn leerkrachten, hen loon naar werken uitbetalen is er blijkbaar te veel aan! Op schrijnende wijze, voor wie het nog niet wist of niet wou geloven, wordt dat in het rapport 'Education at a glance' (1998) onder de aandacht gebracht.
Gegeven de aangehaalde loonverschillen tussen Vlaanderen en Wallonië komen we uiteraard terecht op de afgeleiden van het pensioenstelsel.

OOK PENSIOENEN HOGER

Zoals gezegd is het loonniveau van de laatste vijf dienstjaren hierbij bepalend, wat m.a.w. inhoudt dat - federaal te betalen - pensioenen van Franstalige leerkrachten een veelvoud hoger liggen dan in Vlaanderen. Opnieuw gaat het hierbij om een surplus van 9 à 10% of, indachtig de levensverwachting van 75 à 80 jaar, een gecumuleerd voordeel van nog maar eens zowat 1,5 miljoen fr.
Het bovenstaande samenvattend, over alle technische details heen, is de slotsom snel gemaakt. Duidelijk is immers dat de ene leraar de andere niet is. Over een volledige carrière beschouwd verdient een leerkracht in Wallonië liefst 3 à 5 miljoen meer

Jaarlonen in het basisonderwijs (Bfr.)

	Beginwedde	Na 15 jaar dienst	Einde loopbaan
Vlaanderen	760.000	1.046.000	1.250.000
Wallonië	830.000	1.140.000	1.370.000
Verschil	109,2%	108,9%	109,6%
	= 70.000 fr.	= 94.000 fr.	= 120.000 fr.
	= 5.833 fr./maand	**= 7.833 fr./maand**	**=10.000 fr./maand**

Jaarlonen in het lager secundair (Bfr.)

	Beginwedde	Na 15 jaar dienst	Einde loopbaan
Vlaanderen	780.000	1.118.000	1.370.000
Wallonië	850.000	1.220.000	1.505.000
Verschil	109%	109,1%	109,8%
	= 70.000 fr.	= 102.000 fr.	= 135.000 Fr.
	= 5.833 Fr./maand	**= 8.500 fr./maand**	**= 11.250 fr./maand**

Jaarlonen in het hoger secundair (Bfr.)

	Beginwedde	Na 15 jaar dienst	Einde loopbaan
Vlaanderen	963.000	1.440.000	1.738.000
Wallonië	1.072.000	1.583.000	1.920.000
Verschil	111,3%	110,0%	110,4%
	= 109.000 fr.	= 143.000 fr.	= 182.000 fr.
	= 9.083 fr./maand	**= 11.916 fr./maand**	**= 15.166 fr./maand**

dan zijn Vlaamse collega, een loonvoordeel dat overeenstemt met verscheidene beginwedden en dat bovendien op pensioenleeftijd, maar dan met federale middelen, verder verduurzaamd wordt.
De afdracht voor pensioenen gebeurt van de bruto wedden, uitbetaald door de Gemeenschappen en komt terecht in de pensioenkas (Sociale Zekerheid). Het zijn dus in oorsprong middelen van de Gemeenschappen.
Als vanzelf doet dit alles voor geëigende transfers zorgen in de wereld van de ambtenarij en dan met name bij de gepensioneerde leerkrachten. Aan de basis ligt evenwel de zwaar benedenmaatse verloning van de leerkrachten in Vlaanderen, eerder dan de vermeende inhaligheid van de Franstalige collega's zoals de vergelijkingen met de Oeso-gemiddelden aangeven.

* * *

Of anders gesteld: Wallonië is blijkbaar bereid om voor de voorbereiding van de kennismaatschappij de nodige middelen te voorzien terwijl Vlaanderen inzonderheid een appel blijft doen op het idealisme van zijn jonge leerkrachten. In de gegeven omstandigheden is het wel een open vraag hoe lang men daarmee nog kan doorgaan? In regeringsmiddens heeft men het graag en vaak over eventuele belastingsverminderingen. Als volksnationalist verkiezen we als beleidsprioriteit de kwaliteit van het onderwijs en een passende verloning voor wie deze cruciale job ter harte neemt. Discussiëren over de voorbereiding van de kennismaatschappij is net iets te eenvoudig en te vrijblijvend, wanneer men aan de verloning van de actoren blijft voorbij gaan. In het Franstalig onderwijs heeft men dit al lang begrepen. In de overige Oeso-landen al evenzeer. Waarop wacht het autonome Vlaanderen om zijn leerkrachten loon naar werken uit te betalen?

Chris Vandenbroeke, Kris Van Dijck, Dirk De Cock (Leden van de Commissie Onderwijs, Vlaams Parlement)

Beperkt mandaat voor Echelon-commissie

In het Europarlement kwam Echelon ter sprake, een Amerikaans spionagesysteem. Reeds lang vragen parlementsleden een volwaardige onderzoekscommissie, maar die komt er niet. De ontgoocheling is groot.

Een meerderheid van europarlementsleden heeft de vleugels van de onderzoekscommissie naar het Amerikaanse spionagesysteem *Echelon* gekortwiekt. Zij gaf de voorkeur aan een tijdelijke commissie met een zeer beperkt mandaat. De VU&ID-Europarlementsleden *Nelly Maes* en *Bart Staes* kunnen geen begrip opbrengen voor de houding van hun collega's.

BANG

De juridische dienst van het Parlement had aangetoond dat een tijdelijke commissie niet over de bevoegdheden beschikt om een diepgaand onderzoek te voeren. De Echelon-commisse mag geen getuigen verhoren en heeft geen toegang tot vertrouwelijke documenten.
Nelly Maes: „Dat zijn nochtans twee onontbeerlijke instrumenten om volledige klaarheid te scheppen in de spionagepraktijken van het Amerikaanse Echelonsysteem."
Volgens haar collega Staes dreigt de Echelon-commissie een maat voor niets te worden.
„De stemming in de plenaire vergadering toont aan dat een meerderheid van de conservatieve christen-democraten, socialisten en liberalen geen vuist durft te maken tegen de nationale regeringen. Meer dan driehonderd parlementsleden stemden tegen een volwaardige onderzoekscommissie", zo verklaarde Staes na de stemming. De VU&ID-parlementsleden rekenen nu op hun vertegenwoordiger, *Neil MacCormick* van de *Scottish National Party,* voor een nauwgezette opvolging van het Echelon-onderzoek.

WINDHONDEN

Het voorkomen van dierenmishandeling bij sportevenementen is uitsluitend een taak van de lidstaten. Dat heeft landbouwcommissaris *Franz Fischler* geantwoord op een vraag van VU&ID-europarlementslid *Bart Staes* over het lot van windhonden. Staes wilde zich ervan vergewissen of er „op geen enkele manier steun wordt verleend aan bedrijven, personen en/of organisaties die windhonden kweken of hondenrennen organiseren". De lauwe reactie van Fischler stelt Staes teleur.
De Commissie zegt „erg bekommerd te zijn om het welzijn van dieren en beschouwt deze als een belangrijke prioriteit". Er bestaan voorschriften voor de bescherming van dieren tijdens het vervoer en het gebruik ervan voor onderzoeksdoeleinden. Voor het houden van (wind)honden en het organiseren van (wind)hondenwedstrijden zijn er geen Europese voorschriften. „Bijgevolg behoren deze aspecten tot de exclusieve bevoegdheid van de betrokken lidstaten", aldus Fischler, „en aangezien het aan de lidstaten is om een oplossing te vinden voor dit probleem, kan de Commissie niets anders dan de bevoegde autoriteiten aan te manen ervoor te zorgen dat een einde komt aan de slechte behandeling van de honden."

ACHTERPOORTJE

Commissaris Fischler had begin vorig jaar meegedeeld op de hoogte te zijn van de mishandeling van windhonden. Zij worden het slachtoffer van afschuwelijke wreedheden zodra ze niet meer geschikt zijn voor het lopen van wedstrijden, voornamelijk in Spanje. Fischler bevestigt geen steun te verlenen aan de sector, maar geeft toe dat „mogelijk voor andere doeleinden steun is toegekend aan bedrijven, personen of verenigingen die windhonden fokken of bij windhondenwedstrijden zijn betrokken".
Dit achterpoortje moet volgens europarlementslid Bart Staes zo snel mogelijk worden gesloten.
Bart Staes: „De Commissie kan het zich niet veroorloven medeverantwoordelijk te zijn voor de mishandeling van windhonden. In het verleden werd reeds een punt gezet achter de Europese subsidies voor windhondenkwekers in Ierland. Voortaan zouden de subsidieaanvragen getoetst moeten worden aan het EG-protocol betreffende de bescherming en het welzijn van dieren. Dit protocol verplicht de Commissie en de lidstaten bij de formulering en de uitvoering van het Europese beleid op het gebied van landbouw, vervoer, interne markt en onderzoek, ten volle rekening te houden met hetgeen vereist is voor het dierenwelzijn."

HOUTHALEN-HELCHTEREN

Commissaris *Michel Barnier* voor regionale ontwikkeling wil duidelijkheid over de naleving van de voorschriften inzake ruimtelijke ordening en natuurbescherming bij de aanleg van een wildpark in Houthalen-Helchteren. Volgens VU&ID-europarlementslid Bart Staes is de inplanting van het wildpark in strijd met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarom vraagt hij de commissie haar financiële steun aan dit project in te trekken.
De commissie overweegt 60 miljoen fr. subsidies uit het *Europees Regionaal Ontwikkelingsfonds* (EFRO) te verstrekken voor de aanleg van een wildpark en de vestiging van een automuseum op domein Kelchterhoef in Houthalen-Helchteren. *Toerisme Vlaanderen* zou 50 miljoen fr. investeren in het project. Initiatiefnemers zijn het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren en een projectontwikkelaar uit Nederland.
In afwachting van de bouw- en ontbossingsvergunningen keurde de stuurgroep het project goed op 27 januari '99. Uit de informatie waarover commissaris Barnier beschikt, zou de bouwvergunning volledig volgens de voorschriften zijn toegekend. Intussen heeft Vlaams minister *Dirk Van Mechelen* van ruimtelijke ordening de bouwvergunning ingetrokken. Tegen deze beslissing is het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren in beroep gegaan bij de Raad van State. Over de ontbossingsvergunning heeft Barnier nog geen uitsluitsel gekregen.
In een europarlementaire vraag aan commissaris Barnier had Staes erop gewezen dat de aanleg van het wildpark in strijd is met het wettelijk van kracht zijnde Ruimtelijk Structuurplan. De toekenning van een ontbossingsvergunning voor een terrein van 50 hectare tast een waardevol bos- en groengebied aan dat de schakel vormt tussen twee natuurreservaten. Bovendien had Van Mechelen bij de afgifte van de bouwvergunning de uitvoeringsbesluiten van het decreet op het natuurbehoud omzeild. Deze besluiten werden begin september '99 goedgekeurd door de Vlaamse regering en verschenen op 11 december in het *Belgisch Staatsblad.*
Hoewel het de taak is van de bevoegde autoriteiten om toe te zien op de naleving van de voorschriften inzake ruimtelijke ordening en natuurbescherming, zal Barnier zich tot de Belgische overheid wenden om meer duidelijkheid te krijgen.
„Het ligt voor de hand dat een wijziging van de aanvankelijke voorwaarden, zoals de annulering of intrekking van de bouw- en de ontbossingsvergunning, gevolgen kan hebben voor de communautaire (Europese/nvdr) bijdrage voor dit programma, dat op 31 december 2001 zal worden afgesloten", aldus nog de commissaris.

(fv)

Dann

Bart Staes: „De Commissie kan het zich niet veroorloven medeverantwoordelijk te zijn voor de mishandeling van windhonden."

Wij

De regionale VU-krant

VU-Halle blijft waakzaam

De kleine maar actieve VU-fractie in de gemeenteraad van Halle, de meest zuidelijke stad van de Nederlanden, heeft opnieuw van zich doen spreken.
In een persmededeling n.a.v. van 11 juli herinnert gemeente- en provincieraadslid *Juul Denayer* aan de bestendige zorg van zijn fractie en van de drie plaatselijke VU-afdelingen (Halle, Buizingen en Lembeek) voor het behoud van het Vlaams karakter van de stad en haar deelgemeenten. Er wordt, aldus Denayer, daarbij altijd alert, maar vriendelijk gereageerd op elke inbreuk. En daar blijken er nogal wat van te zijn. Dat kan opgemaakt worden uit de tussenkomsten van het andere VU-raadslid, *Eric De Greef.*

WIJ

Eric De Greef, gemeenteraadslid

FIETSWIMPEL

Juul Denayer: „Wij zijn van oordeel dat het straatbeeld nog heel wat 'Vlaamser' kan worden gemaakt. Het stadsbestuur zou hierop positief moeten inspelen. Bloemen maken onze straten aantrekkelijker maar het zijn eveneens de typische en originele opschriften en uithangborden die het authentieke Vlaams-Brabantse karakter van het Halse straatbeeld bevorderen en herwaarderen."
Zoals de vorige jaren greep Denayer het Feest van de Vlaamse Gemeenschap aan als een soort bekroning van de volgehouden actie van de drie VU-besturen. Verleden jaar gingen bestuursleden de inwoners die met de leeuw vlagden persoonlijk gelukwensen, ze telden er 80. Ook dit jaar gebeurde dat, de 'vlaggers' kregen een fietswimpel als geschenk.
Ondertussen werd ook het werk in de raad niet verwaarloosd, daar is het vooral Eric De Greef die het voortouw neemt.
Op de zitting van einde mei legde hij de raad een motie voor om n.a.v. de nieuwe kiesomschrijvingen het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen. De federale regering voorziet nieuwe kiesomschrijvingen die voortaan zouden samenvallen met de provinciegrenzen. Niet zo in Vlaams-Brabant waar, onder druk van de Franstalige partijen die er alle baat bij hebben, alles bij het oude blijft. De raad aanvaardde de motie die ook ondertekend werd door een Agalevlid en het onafhankelijke raadslid *Wilfried Wouters* .
Het college van burgemeester en schepenen ging ook in op de klacht tegen de Waalse vervoersmaatschappij *Tec* die in Halle Franstalige mededelingen aanbrengt. Het college bespreekt de zaak verder met de bevoegde Waalse minister.

OVERTREDINGEN

Raadslid De Greef kaartte ook de problemen met de *Dienst 100* aan. Net zoals in vele Vlaamse gemeenten rond Brussel opereert deze dienst in Halle regelmatig met Franstalige begeleiders die hun patiënten naar Franseentalige ziekenhuizen in Brussel voeren of, nog erger, naar klinieken in Waals-Brabant. Reeds eerder had het VU-raadslid *Willy Segers* (Dilbeek) de kat de bel aangebonden en een actie gestart, het verzoek kan in alle Vlaams-Brabantse gemeenten pasklaar worden overgenomen.
Buiten de raad, maar in dezelfde context richtte raadslid De Greef zich tot het *Vast Comité voor Taaltoezicht* met klachten over vier taalovertredingen die werden vastgesteld in plaatselijke vestigingen van de verzekeringsmaatschappij *Omob*, de *NMBS*, *De Post* en *De Lijn*.
Eric De Greef: „Onze actie sluit perfect aan bij wat in het Vlaams Manifest van de stad Halle bij de doelstellingen staat vermeld: 'Het bevorderen van een vriendelijk en correct onthaal in de officiële bestuurs- en streektaal in àlle, en niet enkel stedelijke, openbare diensten en centra, gevestigd op het grondgebied van de stad'. Dit manifest werd door de gemeenteraad aanvaard."
Om te weten hoe het VCT over deze zaken oordeelt, is het nog even afwachten.

(mvl)

VU eist N-formulieren in de Rand

VU&ID-militanten van Halle-Vilvoorde hebben aan het postgebouw van Sint-Genesius-Rode actie gevoerd tegen de taalregeling die de federale regering bedacht voor de verdeling in de faciliteitengemeenten van de enquêteformulieren over de hervorming van het openbaar ambt, het zgn. *Copernicus*project.
Bij de actie werden onder het motto 'VU-ID eist N-formulieren' pamfletten en affiches verspreid.
In de faciliteitengemeenten moeten de postboden aan elk huis aanbellen en de inwoner, naargelang zijn taalaanhorigheid, een Nederlands- of Franstalig enquêteformulier bezorgen. Voor alle adressen in deze gemeenten werden twee omslagen op naam klaargemaakt. Geeft de bewoner niet thuis, dan moet hij/zij zijn formulier op de post gaan afhalen. Om deze klus te klaren sloot de federale regering hierover een overeenkomst met *De Post* af.
VU&ID van Halle-Vilvoorde neemt het niet dat de federale regering de omzendbrief-*Peeters* niet toepast. Volgens deze omzendbrief moet de overheid administratieve documenten in faciliteitengemeenten steeds eerst in het Nederlands bedelen. Nadien kunnen Franstaligen die dat willen een document in hun taal aanvragen.
Vlaams parlementslid **Etienne Van Vaerenbergh**: „Het is voor ons het zoveelste bewijs dat de federale overheid de taalwetgeving op een andere wijze interpreteert dan de Vlaamse overheid."
Terloops wijst VU&ID erop dat in een aantal gevallen Nederlandstalige inwoners een Franstalig formulier in de bus kregen. Postboden zouden op eigen houtje en zonder aan te bellen een van beide formulieren in de bus gestopt hebben.

Izegems Vlaams Zomerfeest opnieuw succes

Tijdens het weekeinde van 8 en 9 juli jl. werd in Izegem opnieuw gefeest. Het traditionele Zomerfeest (het 15de!), een organisatie van de verenigingen van het Izegemse *Vlaams Huis*, werd weliswaar uitgeregend, maar dat kon de pret niet bederven.
Tijdens de 6de Vlaamse Zomernacht, de fuif door VUJO-Izegem georganiseerd, daagden zaterdagavond ruimt 450 jongeren op voor *Dirk Stoops* en *Wim Weetjens*, de gastdj's van *Studio Brussel*. Op zondag werd na een stevige ochtendwandeling, de eindronde gevoetbald van het minivoetbaltornooi. De voetbalploeg van het *Oud Stadhuis* moest de duimen leggen voor de gevestigde waarden van het Izegemse Vlaams Huis.
Victor Steelant kan zich vanaf nu ook VZF (*Vlaams Zomerfeest-fanaat*) noemen: hij kreeg deze gewaardeerde titel (met sjerp en aandenken) voor zijn jarenlange inzet voor het Zomerfeest, als stichtend lid van de fiets- en wandelclub en als jarenlange gevestigde waarde op de VU-gemeenteraadslijsten.

Kurt Himpe

Naar het VU-terras in Gent

VU-Gent-Eeklo heeft naar jarenlange gewoonte een buitenterras op de Gentse Feesten, van 15 tot en met 24 juli, aan het secretariaat in de Bennesteeg 2-4. Het terras is op zater- en zondag open van 12u. en elke weekdag vanaf 14u. tot...
Het is nu hopen op echt terrasjesweer!

Het Palinghuis

De familiezaak met traditie
sedert 1910
Marleen en Annemie Pauwels
Oude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde) Dendermonde
Tel. 052/42 32 46
Afhalen van palinggerechten mogelijk

Openingsuren: van maandag tot en met donderdag:
12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

VLAAMSE KOERIERDIENST

Binnen- en Buitenland

Basisprijs:
- vast recht bef. 150,-
- bef. 10,- per km.

Tel. 050/42.62.67
(na 20u.)

'Hij gaf zijn volk mee gestalte'

SAMENLEVING

Alex van den Berghe

Aldus de Vlaamse minister-president *Dewael* in zijn reactie op het overlijden van *Frans Van Mechelen*. Het kan moeilijk korter en nog krachtiger, het is zelfs het mooiste eerbetoon dat men een Vlaming kan geven.

ZOENOFFER

Van Mechelen werd minister van toen nog 'Nederlandse' cultuur in volle Vlaamse euforie over het verwerven van de culturele autonomie. Dat was begin van de jaren zeventig. Het was de tijd dat VU-volksvertegenwoordigers in het Belgische parlementaire halfrond uit volle borst de Vlaamse Leeuw zongen. Omdat Vlaanderen en de Vlamingen eindelijk cultureel zelfstandig mochten zijn. Van Mechelen liet er geen gras over groeien: hij vulde die culturele autonomie meteen daadwerkelijk in. Hij zorgde voor de eerste culturele centra in Vlaanderen. En voor muziekscholen tot in de kleinste Vlaamse gemeenten. Dat Dewael nu Vlaanderen bestuurt vanop het Brusselse Martelarenplein is ook Van Mechelen te danken. Het tot dan nog altijd 'Belgische' geld voor cultuur in de meest brede zin van het woord werd voor het eerst verdeeld volgens min of meer objectieve criteria en niet langer volgens het sacrosancte Belgische principe van elk juist de helft. *Bloso* kwam uit de startblokken. Het beroemde kasteel van *Alden Biesen* werd door Van Mechelen van de definitieve ondergang gered. En in de legendarische Parijse *Orangerie* organiseerde hij een tentoonstelling met Vlaamse meesterwerken: 'Van Ensor tot Permeke'. En dat is maar een lukrake keuze uit een wel erg rijk gevuld ministerieel palmares.

Het werd wel een korte politieke loopbaan. Halfweg de jaren zeventig moest Van Mechelen voortijdig opstappen onder druk van aantijgingen over facturen met een geurtje aan. Beschuldigingen waar men later nooit nog iets over hoorde. Het is niet verboden te denken dat de succesrijke Van Mechelen zijn grote populariteit betaalde als zoenoffer voor de twee socialistische excellenties die sneuvelden onder druk van het RTT-schandaal.

DE BOND

Maar ook dat kon de Vlaamse levenslust van Van Mechelen niet breken. Hij liet de politiek zonder veel chagrijn achter zich om de bijna legendarische voorzitter van de *Bond van Grote en Jonge Gezinnen* te worden. Was het uiteindelijk nu De Bond van Van Mechelen? Of was het toch nog Van Mechelen van De Bond? Het doet er trouwens niet toe: hij zorgde ervoor dat De Bond zo goed mogelijk zijn eigen weg zocht en ook vond doorheen een samenleving die alsmaar sneller vernieuwde. Daarbij werd evenwel nooit uit het oog verloren dat De Bond in de eerste plaats namens en voor 'het' gezin sprak.

Meer nog, het was Frans Van Mechelen die van De Bond een uitgesproken Vlaamse beweging maakte. Vlaams zonder voorbehoud.

Ook daar gaf hij zijn volk mee gestalte.

Weinigen doen het hem na.

Van Mechelen met zijn vlinderdasje, zijn wat gekunsteld klinkend beschaafd Nederlands, zijn wat Bourgondische levensgenietende levensstijl... We zijn gelukkig dat we hem mochten leren kennen.

Marc Platel

Met zijn vlinderdasje, zijn gekunsteld klinkend Nederlands, zijn Bourgondische levensstijl...

11

Studie Gents Muziekforum van start

Vlaams minister *Bert Anciaux* stelt 10 miljoen fr. ter beschikking voor een studieopdracht over de oprichting van een 'Forum voor Muziek, Dans en Beeldcultuur' aan de Waalse Krook in Gent. Anciaux ondertekende hierover een overeenkomst met de vzw 'Forum voor Muziek, Dans en Beeldcultuur', vertegenwoordigd door de heren *Karel Vinck, Gerard Mortier* en *André Berkvens*.

De vzw zal een strategische visie ontwikkelen over het artistieke concept en de maatschappelijke inbedding van het Forum en haar plaats in het Gentse, het Vlaamse en het internationale artistieke leven onderzoeken. De studieopdracht moet verder concrete en becijferde resultaten bevatten omtrent: exploitatie en werking op het vlak van personeel, infrastructuur, programmatie en werkingsmiddelen. Eveneens moeten de publieke draagkracht, het programma voor de bouw van het Forum, inclusief een zaal met een minimumcapaciteit van 1800 plaatsen aan bod komen. Tenslotte moet een architectuurwedstrijd worden uitgeschreven

De studieopdracht moet het de Vlaamse regering mogelijk maken om een verantwoorde beslissing te nemen over een substantiële investering in het Forumproject. De Vlaamse regering zal slechts oordelen op basis van een volledig dossier dat de artistieke, infrastructurele en financiële gevolgen van een dergelijke beslissing nauwkeurig zal beschrijven en dat garanties kan bieden voor de hoogste kwaliteit. Bert Anciaux beklemtoonde dat een dergelijk project maar kans op slagen heeft wanneer alle betrokken overheden én het privé-initiatief met evenveel overtuiging de kracht van het artistieke en maatschappelijke concept ondersteunen. Op 30 juni 2001 verwacht de minister de resultaten van de studieopdracht.

11 juli in Merksem, knap maar...

Op vrijdag 7 juli ging in de Concertzaal van de Merksemse muziekacademie de jaarlijkse officiële 11-juliviering van het district Merksem door. Op de affiche stonden de nederpopgroep *JD Kort* en de Vlaamse bard *Miel Cools*. Zij brachten een knap programma, dat zowel oud als jong aansprak. Daarenboven brachten zij samen het nummer 'Houden van', wat door het publiek naar waarde werd geschat. Iedereen was nagenoeg unaniem lovend.

Jammer genoeg zagen de organisatoren een belangrijk onderdeel van het feest over het hoofd: een feestelijke bevlagging. VU&ID-Merksem reageerde onmiddellijk. Het kan volgens de alliantie niet dat op een officiële 11-juliviering 'vergeten' wordt de zaal te bevlaggen. Enkel een schamele en slecht bevestigde vlag van *Vlaanderen-Europa 2002* sierde de zaal. Zowel de vlag van de Vlaamse Gemeenschap, de vlag van de stad Antwerpen, als deze van het district Merksem ontbraken. Net nu de districten bevoegd zullen worden voor het cultuurbeleid, mist het district Merksem een uitgelezen kans om reeds nu werk te maken van een eigen huisstijl.

VU&ID-Merksem wil een duidelijk en herkenbaar profiel voor het district Merksem. Merksem moet zich zelfbewust en open naar anderen toe opstellen. Het district Merksem moet met haar communicatiebeleid onder een eigen logo en slagzin een plaats veroveren in de bestuurlijke structuur van de stad Antwerpen. Daarom wil VU&ID-Merksem een eigen huisstijl voor het district, zonder hierbij afbreuk te doen aan het gegeven Antwerpen. Doel moet zijn dat de Merksemnaren het verschil kunnen merken tussen beslissingen genomen op gemeenteniveau en beslissingen genomen op districtsniveau.

Toch wil VU&ID-Merksem de organisatoren proficiat wensen met het gebrachte programma. Met de boodschap: 'Volgend jaar de vlaggen niet vergeten, Merksem!'

Peter Annys

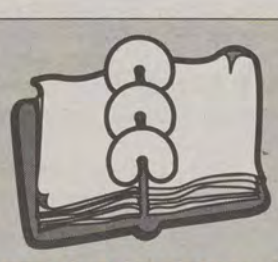

WEST-VLAANDEREN

Di. 18 juli BEAUVOORDE: 'Goethes biecht' in woord en beeld. Duo I Pulicni (Marie en Veronica Kuijken). Om 20u. in de Wulveringemkerk te Beauvoord. Org.: Opbouwwerk IJzerstreek/FVK-Rodenbachfonds.

Ma. 24 juli BRUGGE: Educatieve wandeling te Oostkerke o.l.v. Omer Dombrecht. Org. en info: VVVG-Brugge-Zuid, tel. 050/38.35.12.

Di. 25 juli BEAUVOORDE: '80 rozen voor de jarige Hubert Van Herreweghen'. Laudatie prof. Marcel Janssens, woordkunst Frieda Vanlembrouck, orgel Jan Vermeire. In aanwezigheid van de dichter. Om 20u. in de Wulveringemkerk te Beauvoorde. Org.: Opbouwwerk IJzerstreek/FVK Rodenbachfonds.

Wo. 26 juli BRUGGE: Sport en spelnamiddag in 't Keunekot te Sijsele. Org. en info: VVVG-Brugge-Zuid, tel. 050/38.35.12.

Wo. 8 aug. BRUGGE: Namiddaguitstap met eigen wagen naar het Zeeuws-Vlaamse Aardenburg. Bezoek aan escargotkwekerij 'In den Wijngaard'. Org. en info: VVVG-Brugge-Centrum, tel. 050/67.31.29.

Do. 10 aug. BRUGGE; Daguitstap naar Lier met VVVG-Brugge-Centrum. Info: 050/67.31.29.

Ma. 21 aug. BRUGGE: Natuurwandeling door Prov. Domein 'Bulskampveld', o.l.v. Omer Dombrecht. Org. en info: VVVG-Brugge-Zuid, tel. 050/38.35.12.

Wo. 23 aug. BRUGGE: Dia-voordracht door Eric Coppens over Sicilië. Om 14u. in PCH Magdalena, Violierstraat 7. Deuren om 14u. Org.: VVVG-Brugge-Centrum.

Ma. 4 sept. ROESELARE: Busreis 'La Coupole' en 'Planetarium' met VVVG_Roselare. Info: Trees Coffyn, 051/20.00.21. Org. i.s.m. VCLD.

OOST-VLAANDEREN

Za. 15 juli WAASMUNSTER: Barbecue van VU-Waasmunster. Vanaf 19u. in buurtcentrum Sombeke. Iedereen welkom. Deelname: 350 fr., kinderen 200 fr. Achteraf dansgelegenheid. Inschrijven voor 6/11 bij Johan Waelkens, 0497/47.76.84.

Zo. 30 juli KAPRIJKE: Kaas- en Wijnfestijn. Steunmaaltijd n.a.v. lijsttrekkerschap van Stijn Coppejans provincieraad Eeklo. Van 17 tot 21u. in de Parochiezaal te Kaprijke (oude meisjesschool). Deelname: 300 fr., kind. 200 fr.

ANTWERPEN

Za. 15 juli MERKSEM: Breughelmaaltijd, gevolgd door streekbierenavond. Om 17u. in de lokalen van VK Atalanta (Fort van Merksem). Deelname: 375 fr. Org.: VU&ID-Merksem. Info en inschrijving: Peter Annys, 03/644.77.85.

Do. 10 aug. BERCHEM: Met FVV-Berchem naar 'Los Honores' en de St.-Romboutskathedraal. Samenkomst om 9u.15 Berchem Station. Trein om 9u.28. Deelname melden aan Moique Van den Bosch (03/230.77.59 - tussen 18 en 19u.).

De beste profrenners zijn momenteel op de Franse wegen het drukke vakantieverkeer in de war aan het sturen, op weg naar de Parijse finale op de Champs Elysées. Of de bezemwagen, de opgave na een val of de complete uitputting. Want ook al is Frankrijks Ronde de voorbije decennia vooral tot een gigantisch media- en reclamecircus uitgegroeid, toch blijft het sportieve element een niet onbelangrijke rol spelen.

WJ-archief

Freddy Maertens met plaatselijke schone na een ritzege in de Vuelta.

CULTUUR

Martin Ros eeuwig verliefd op de koers

Zowat 3.500 km afleggen, fietsend, in amper drie weken, is zelfs voor de getrainde topatleet een prestatie van formaat. Vooral als je bedenkt dat dit aan een gemiddelde snelheid van plusminus 40 km. per uur gebeurt, in soms barre weersomstandigheden en over bergtoppen waar zelfs de auto soms wat gaat tegenpruttelen.

DE WIELERMICROBE TEN TOP

Dit jaar gebeurt dit alles opnieuw zonder een uitgesproken favoriet van bij ons, al weet je met supertalent *Frank Vandenbroucke* natuurlijk nooit, vooral nu hij in het nationaal kampioenschap de zoon van de grote *Mercxk* vóór zijn neus naar de titel zag snellen. Ik ben geen wieler-*Nostradamus*, maar waag me wel graag aan deze voorspelling: *Lance Armstrong* wint net als vorig jaar *La Grande Boucle*, vóór *Ullrich* en *Pantani*. En VDB zal één of twee ritten winnen.
En via deze voorspelling kom ik bij het Hollands koersorakel *Martin Ros* terecht. In zijn jongste wielerboek 'De wonderlijke Tour' kan ook hij het niet nalaten om op de allerlaatste bladzijde met een pronostiek uit te pakken: 1. Ullrich; 2. Armstrong; 3. Pantani.
Martin Ros is bezeten van het veloke. Als jonge krullebol heeft hij ook in competitieverband gefietst en hij mag zich nu nog de winnaar noemen van de *Ronde van Uithoorn*, - off all places - , anno 1954. Maar het wielertalent zat bij de gewezen uitgever Martin Ros meer in de hersenen dan in de benen zodat zijn actieve koersloopbaan van zeer korte duur was en hij een en ander flink wist te compenseren door over zijn geliefde sport te schrijven. Als een bezetene. Want zo kan je Ros best typeren: hij is als het ware gebiologeerd door de sport op twee dunne rubberen repen. Dat speelt hem soms ook parten want in zijn enthousiasme neemt hij wel eens een loopje met de geschiedenis, verblind als hij is door de glans van met olie gemasseerde benen, de schittering van snelwentelende spaken in de zon. Zo weet hij zijn eigen verjaardag met een paar bladzijden verschil te koppelen aan de dood en de begrafenis van de legendarische *Fausto Coppi* die op 2 januari 1960 stierf nadat hij in december 1959 tijdens een wedstrijd in Opper-Volta door malaria werd getroffen.

PALFIUM

Deze slordigheden zijn wellicht het gevolg van het feit dat dit overigens mooi geïllustreerd boekje is samengesteld uit columns die Martin Ros tijdens de Tour van '98 voor een Nederlandse dagbladengroep schreef en de nabeschouwingen die hij tijdens de Tour van '99 elke avond gaf voor *RTL5*. Een en ander leidt ook geregeld naar dubbel gebruik maar het enthousiasme en de stielkennis van Ros zorgen er dan weer voor dat de algemene indruk positief is, je laat je als het ware meeslepen door de bezetenheid van de auteur. Dat die daarbij grote aandacht schenkt aan de tragiek die achter veel (grote) rennersnamen schuilgaat is dan ook meer dan normaal te noemen: heel wat renners reden als het ware met het fatum op hun schouders rond, veel vedetten eindigden hun leven op een wel zeer pijnlijke en/of bizarre wijze. Ros heeft het in deze context uitgebreid over het noodlot waarmee de Franse achtervolger *Roger Rivière* in 1960 en daarna werd geconfronteerd. Rivière, begenadigd hardrijder, gehuwd met de gracieuse *Huguette*, had zijn vrouw in de rit naar Avignon nog met een brede glimlach begroet toen ze hem in een zwierige ruitjesjurk langs de kant van de weg stond op te wachten. Even later zou hij in de afdaling van de Col de Parjure het ravijn induiken en met een gebroken rug verder door het leven moeten. Rivière raakte verslaafd aan het pijnstillende Palfium, je weet wel, het wondermiddel waaraan in 1970 ook de Vlaamse auteur *Roger Van de Velde* zou ten onder gaan.
Martin Ros blijft ook stilstaan bij de Portugees *Joaquin Agostinho* die in 1984 tijdens de Ronde van de Algaver, in volle spurt tegen een hond aanreed, in coma viel en een paar dagen daarna werd begraven met zijn twee gewezen rivalen, *Ocana* en Merckx als treurende erewachten. Het merkwaardige aan Agostinho was dat hij nooit aan rusten toekwam en tijdens herfst en winter al zijn aandacht én energie liet gaan naar de veestapel die hij met zijn zuurverdiende koerscenten had verzameld. Agostinho zat schots en scheef op de fiets, maar beschikte over een haast onuitputtelijk krachtenarsenaal.

BULTENAAR

Schoonheid was ook niet bepaald besteed aan *Jean Robic* 'die andere wielerlegende'. Deze koersende kobold, in de Franse Ardennen geboren, werd later door wielerfanaten tot 'Tête de Cuir' omgedoopt. En dat had Robic: een lederen kopje, als een gigantische overjaarse appel. En dan die korte beentjes, onvolgroeid maar voldoende krachtig om in de Tour van 1947 naast drie etappes ook de eindzege binnen te halen. Of Parijs dat een onuitgegeven editie van de klokkenluidende bultenaar op het hoogste schavotje van zijn nationale sporttrots zag klauteren.
Deze zelfde Robic zou in 1980 totaal verarmd en knoestig als een onvolgroeide knotwilg door een zware camion de wielergeschiedenis worden ingereden: op de achterbank van zijn wagentje lag een stukgebotst televisietoestel dat hij kort daarvoor van menslievende collega's-oudrenners had ontvangen.
Dat en nog veel andere opwekkende en droeve verhalen kan je lezen in 'De Wonderlijke Tour' van Martin Ros, een met liefde geschreven koerskleinood, te degusteren met een glaasje koele pastis.

Willie Verhegghe

↬ ***De Wonderlijke Tour. Martin Ros. Uitg. Aspekt/De Prom, 2000. 184 blz., 498 fr.***

Belga

Fotodocument uit 1953. Bourvil geeft het startschot voor een rit met de kampioenen van toen: Louison Bobet, Stan Ockers, Ferdi Kubler, Dolf Verschueren en Fritz Schaer. Bobet won, Stanneken werd tweede...

Het heeft lang geduurd maar eindelijk zag een studie over de Frontbeweging het licht, een aanrader voor wie op zoek is naar de wortels van het Vlaams-nationalisme. Een voorbeschouwing

CULTUUR

De Frontbeweging in woord en beeld

Wl-archief

De leiding van de Frontbeweging v.l.n.r.: Filip de Pillecijn, Adiel Debeuckelaere, Frans Daels, Rik Borginon, aalmoezenier Van Gramberen.

Over het Activisme is intussen een kleine bibliotheek vol gepubliceerd. Talloze brochures, heel wat hagiografie maar gelukkig ook kritisch wetenschappelijk werk. Over de Frontbeweging, dat andere luik van de Vlaamse beweging tijdens de Eerste Wereldoorlog zijn zo mogelijk nog meer brochures beschikbaar, maar van een echt wetenschappelijk verantwoord feitenoverzicht was er tot vandaag geen sprake. En dat goed tachtig jaar na het einde van de eerste wereldbrand.

GEHEIME BEWEGING

Zo'n studie is er nu wel. En we danken deze aan de man die eerder al naam maakte met een uitstekende en lijvige studie over 'Het Aktivistisch avontuur', de Gentse journalist *Daniël Vanacker*. Na goed tien jaar naarstig opzoekingswerk ligt nu 'De Frontbeweging' ter beschikking. Het zou in elke goede Vlaamse boekhandel moeten liggen.

De studie is geen kleine verdienste. Zoals de naam zelf zegt was de Frontbeweging iets dat er was, zonder echt te bestaan. Het was geen georganiseerde vereniging waar iemand lid van werd, er was geen bestuur, er waren liefst zo weinig mogelijk schriftelijke bewijzen van het bestaan van de Frontbeweging. Het ging immers om een geheime beweging. Na de oorlog werd bovendien heel wat documentatie bewust vernietigd om tegenover de Belgische overheid te kunnen volhouden dat de Frontbeweging niet eens had bestaan. Het resultaat is dat rond die Frontbeweging een waas van geheimzinnigheid groeide, iets waar Vlaanderen liever geen al te indringende vragen over stelde. Met het te verwachten resultaat: de grens tussen de historische werkelijkheid en fictie vervaagde. Om uiteindelijk helemaal weg te deemsteren. De historische vaders van de Frontbeweging vonden het zelf beter zo. Vlaanderen houdt er bovendien niet van al te kritisch om te springen met het eigen verleden.

Jarenlang las journalist Daniël Vanacker oorlogskranten, pamfletten, rapporten, memoires, dagboeken en briefwisseling. Hij ging grasduinen in de echte archieven, maar kon ook terecht bij heel wat mensen thuis. Bij kinderen en kleinkinderen van mannen die er aan het Front bij waren en die vandaag nog altijd zorg dragen voor het nagelaten dagboek van grootvader 'aan de IJzer'.

ONMISBAAR

Dat monnikenwerk resulteerde in een opvallend lijvige, mooi geïllustreerde, verzorgde uitgave van de West-Vlaamse uitgever *De Klaproos*. Een boek waarin voor het eerst getracht wordt een nuchtere en feitelijke reconstructie van de Frontbeweging te brengen. Maar dan wel alleen van de Frontbeweging zelf, en niet over wat na de oorlog gebeurde. Het boek eindigt dan ook met het einde van de oorlog. Aan anderen om nu op deelaspecten van die Frontbeweging dieper in te gaan. Zelfs een oppervlakkig doorbladeren van het boek leert intussen dat die wetenschappers niet meer buiten het werk van Van Acker zullen kunnen. Juist zoals zijn boek over het Activisme door de beroepshistorici wordt omschreven als een 'onmisbare studie'.

Indrukwekkend hoe één man alleen er vandaag nog in slaagt om een boek te schrijven dat zonder twijfel een standaardwerk wordt.

Marc Platel

De Frontbeweging, De Vlaamse strijd aan de IJzer. Daniël Vanacker. Uitg. De Klaproos, Hostenstraat 4, 8670 Koksijde, tel. 058/51.85.30. 480 blz., 100 illustraties, gebonden uitgave, 1495 fr.

HOOFDBREKER

Opgave 14

Horizontaal

1. Klaproos (7)
7. Spitsbroeder van Bertrand (6)
13. Soort bomen (6)
15. Componist van de Bolero (5)
16. Bontgekleurde papegaai (3)
17. Ook Boudewijn De Groot staarde er naar toen de bom niet wilde vallen (5)
20. Inwoner van een Oosteuropees land (3)
21. Engelse vader (3)
23. Waterplant (3)
26. Vlaams bedevaartsoord (9)
28. In orde
29. Barium
30. Deze organisatie doet de Baskische zaak meer kwaad dan goed (3)
31. Nadrukkelijk verzoeken (5)
33. Gom (3)
34. Indogermaan (6)
36. Deel van de hand (4)
37. Spaanse stieren (5)
39. Soort tekening (3)
41. Komt voor het berouw (5)
42. Overschot (4)
43. Winterse neerslag (6)
44. Draad van het hout (4)
45. Spil (2)
46. Duits meer (3)
48. De lezer heil (2)
49. Leidster van een groep welpen (5)
51. Meester (3)
52. Noorse stad (9)
54. Regie van Telegraaf en Telefoon (3)
55. Deze mensen hebben een stekelig beroep (6)
56. Vlaktemaat (3)
58. Deze magere man is bij niemand welkom (4)
59. Muzieknoot (2)
61. Dit wapen wordt ook in de sport gebruikt (5)
62. Dier met een traag gangetje

Verticaal

1. Openbaar vervoermiddel uit het begin van de 20e eeuw (11)
2. Dit voorwerp wordt zeker niet met Kerstmis aangestoken (9)
3. Ancienne Belgique (2)
4. Dit diertje komt niet in de stad (8)
5. Lengtemaat (2)
6. Men komt ze vooral in het Hoge Noorden tegen (9)
8. Munteenheid (3)
9. Eén speldenprik volstaat en hij begeeft het (6)
10. En volgende (2)
11. Lange trip (4)
12. Buislamp (2)
14. Achter (2)
17. Doorzichtige kaart (4)
19. Zeker niet proper (4)
22. Tweeklank (2)
24. Persoonlijk voornaamwoord (2)
25. Klager (9)
27. Vogel (10)
29. Een kangoeroe heeft hem altijd bij (6)
32. Daar (2)
33. Bijnaam voor de spelers van Arsenal (7)
35. Grote steenmassa (4)
36. Muzieknoot (2)
38. Weekdieren (7)
40. Deze straat is vooral bij kinderen goed bekend (5)
41. Schoonbroers (7)
43. Hondenras (6)
47. Meisjesnaam (6)
50. Kloeke jonge man (5)
53. Medeklinkers van "nek" (2)
57. Beruchte doping (3)
60. Kleuter (2)

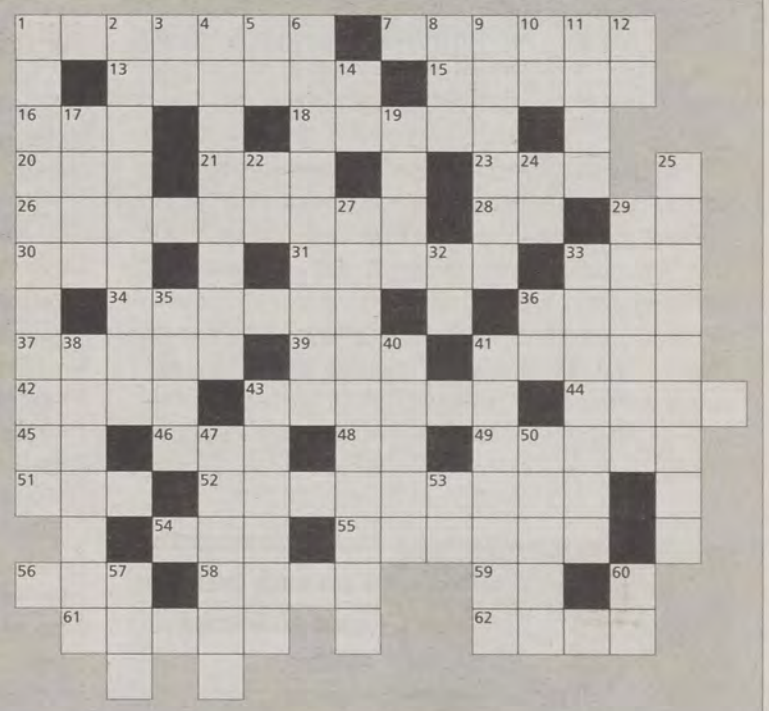

Oplossing opgave 13

Horizontaal: 1.Waterkers; 8. Ike; 10. Ine; 11. Oe; 12. Armada; 16. Schiltz; 19. Ion; 20. RVA; 22. Era; 23. Arlon; 25. Wei; 26. Ran; 27. Anatomie; 29. Laakdal; 30. Eelt; 32. Nee; 33. Vaktaal; 36. AP; 38. Nota; 39. VN; 40. Vel; 41. LR; 42. Spoel; 44. Ridder; 46. Lel; 47. Tak; 48. Leed: 49. Ik; 50. Plebs; 52. Sarren; 54. Gerbera; 56. Ka; 57. Dra; 58. Nu; 59. Nele; 60. Leie.

Verticaal: 1. Wisselvallig; 2. ANC; 3. Teheran; 4. Rolande; 5. Ket; 6. Ra; 7. Sri Lanka; 8. Id; 9. Karwiel; 13.moot; 14.anno; 15. RAI; 17. Irakees; 18. Zaalvoetbal; 21. Veel; 24. Rn; 28. Meander; 31. Teer; 34. Atlas; 35. Avila; 37. Preken; 38. No; 40. Veder; 43. Polen; 45. Derde; 50. PB; 51. Ere; 52. SALT; 53. Na, 55. Rug.

Jeroen Storme uit de Kwekerijstraat 13 te 8460 Oudenburg is deze week onze winnaar. Hij krijgt binnenkort zijn prijs thuisbezorgd.

Uw briefkaart met de oplossing van opgave 14 verwachten wij ten laatste **op maandag 17 juli** a.s. op ons adres: Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

THE PATRIOT

Het is geleden van het onvergetelijke 'Shenandoh' met een even onvergetelijke James Stewart, dat een stukje Amerikaanse geschiedenis op zo'n prachtige manier werd aangepakt als in 'The Patriot'. Deze film focust op de gevolgen van de Vrijheidsstrijd voor de gewone mensen.

Benjamin Martin (Mel Gibson) is de vader van zeven kinderen en heeft heel wat zorgen nu zijn vrouw is overleden. Benjamin, oud-strijder van de oorlog tegen de Fransen en de Indianen, is nu een overtuigd pacifist. Echt gemakkelijk is dat niet. We schrijven 1776, het jaar waarin acht van de dertien Amerikaanse koloniën in de revolte tegen de taksheffingen van koning George van Engeland zijn gestapt. Nog even en er is de Onafhankelijkheidsverklaring. Benjamin kan niet voorkomen dat zijn oudste zoon Gabriel zich laat inlijven in het leger van de revolutionairen. De Engelsen nemen Charleston in en de gewonde Gabriel zoekt daarop zijn weg naar huis. Daar zijn de Martins op een nacht getuige van een gevecht op hun grond. Diplomatisch verzorgen zij ook de Engelse soldaten, maar als kolonel Tavington (Jason Isaacs) arriveert neemt hij Gabriel gevangen en behandelt de andere familieleden bepaald niet zachtaardig. Dat doet Benjamin rebelleren: samen met twee andere zonen zal hij de Engelsen die Gabriel naar de galg brengen overvallen. Dit levert een extra bloedige scene op, maar die staat wel symbool voor de wijze waarop het gewone volk een georganiseerd leger op de knieën kan krijgen. Nu wordt ook Benjamin ingelijfd als kolonel in de militie van Zuid-Carolina, waar een ouwe strijdmakker de scepter voert. De lange strijd tegen de Engelsen begint ...

*Deze meer dan 2,5 uren durende film gaat in grote stijl verder met vertolkingen van het hoogste niveau. Voor mensen die van historische films houden en ook Mel Gibson wel zien zitten, is dit een must. Jammer van de soms iets te nadrukkelijke muziek van John Williams, maar de Amerikaanse staat Zuid-Carolina levert dan weer plaatjes op om 'u' tegen te zeggen. (***1/2)*

Willem Sneer

All About Eve Amerikaanse tragikomedie van Joseph L. Mankiewicz uit 1950, met Bette Davis, Anne Baxter, Marilyn Monroe en George Sanders. Geraffineerde en cynische schets van het theaterleven, bekroond met 6 Oscars. **Zat. 15 juli, Ned. 1 om 22u.46**

Things to do in Denver when you're dead Jimmy the Saint, een gangster op rust, heeft zijn leven gebeterd. Maar hij wordt gedwongen nog een laatste slag te slaan. Donker en gewelddadig debuut van Gary Fleder uit 1995, met Andy Garcia, Christopher Lloyd en Bill Forsythe. De titel werd ontleend aan een song van Warren Zevon. **Zon. 16 juli, VT4 om 21u.15**

Imaginary Crimes Amerikaans drama van Anthony Drazan uit 1994, gebaseerd op de autobiografische roman van Sheila Ballantyne. Daarin vertelt zij het verhaal van haar jeugd, toen zij samen met haar zus het overlijden van haar moeder moest verwerken, en dat met een sympathieke, maar karakterloze vader. Met Harvey Keitel, Fairuza Balk en Elizabeth Moss. **Maan. 17 juli, Kanaal 2 om 20u.55**

Un éléphant ca trompe enormement Franse film van Yves Robert uit 1976, met Jean Rochefort, Claude Brasseur, Anny Duperey e.a. Mannen van middelbare leeftijd gedragen zich als tieners in deze komedie die evenwel ook nog ruimte laat voor ernstiger observaties. Gene Wilder maakte er in 1984 'The Woman in Red' van. **Dins. 18 juli, Ned. 1 om 22u.57**

La vie est un long fleuve tranquille Een stadje in Noord-Frankrijk. De kroostrijke families Groseille en Le Quesnoy zijn op alle vlakken elkaars tegenpolen. Niets doet vermoeden dat die gezinnen ooit met mekaar in aanraking zullen komen, gezien hun verschillende achtergrond. Onvergetelijke debuutfilm van Etienne Chatiliez uit 1988, met Benoit Magimel, Hélène Vincent, Christine Pignet e.a. Amusant, sarcastisch, een gigantisch succes bij het publiek. **Woens. 19 juli, Canvas om 21u.30**

Sigourney Weaver in de sfeervolle thriller 'Eyewitness'. Dond. 20 juli, Kanaal 2 om 20u.55

Pale Rider Californië, 19de eeuw, tijdens de goldrush. Een groepje goudzoekers wordt het leven zuur gemaakt door de tirannieke LaHood, die iedereen wil verjagen om de goudmijn alleen te exploiteren. De goudzoekers krijgen echter onverwacht steun van een predikant, een zwijgzame man die er niet voor terugdeinst in zijn eentje ten strijde te trekken tegen LaHoods trawanten... Amerikaans-Australische western uit 1985 van en met Clint Eastwood. **Vrij. 21 juli, VT4 om 22u.10**

Peper op internet!?

De lokale verkiezingen van 8 oktober a.s. zullen ongetwijfeld ook zorgen voor een flinke groei van het aantal lokale, politiek georiënteerde websites. Met de nationale VU-webstek als vertrekpunt (www.vu.be) kan u alvast een tocht maken doorheen een deel van het lokale VU-leven op de electronische snelweg.

Het lijstje lokale VU-sites wordt alsmaar langer. Inhoudelijk zijn deze lokale initiatieven grosso modo hetzelfde. Dat kan haast niet anders: dit soort internetadressen wil in de eerste plaats informatie verschaffen. En dan kan je niet langs de obligate kandidatenlijsten en contactadressen. Eén keer die weg ingeslagen staat weinig de creativiteit nog in de weg. Sommige afdelingen beperken zich tot een sobere foto met enkele gortdroge persoonlijke gegevens van kandidaten, andere doen het met een meer persoonlijke aanpak en een lopende tekst.

Het gros van de lokale internetinitiatieven geeft ook de teksten van de streekpers vrij voor de internauten. Bij afdelingen als Essen en Zoersel kan je je - zoals bij VU-nationaal - zelfs abonneren op nieuwsberichten. Korte tijd nadat een bericht het wereldwijde web opgegaan is, krijgt de abonnee het bericht ook in de eigen electronische brievenbus. Zo blijft u altijd bij! Afhankelijk van de (financiële) mogelijkheden van de plaatselijke afdelingen en sympatiserende techneuten zijn de sites nu eens statisch en dan weer erg dynamisch en interactief. Ook de actualisering wil wel eens een probleem zijn (!). Dat is zeker niet het geval met de bijdetijdse webstek van VU-Tienen waar je naast de integrale tekst van de Vlaamse Leeuw ook een 'poll' aantreft waarbij de bezoekers te kennen kunnen geven op wie ze op 8 oktober a.s. hun stem zullen uitbrengen. Prettige voorbeelden van het werken met fotomateriaal waren onder meer te vinden in Brugge en Lennik. Wie deze laatste een bezoekje brengt, moet overigens zeker eens kijken met welke motieven de ambtenarij de vergunning voor een GSM-zendmast heeft uitgereikt ... *Kafka* krijgt er nu nog koud van!

Internet breekt zo stilaan door in alle geledingen van de maatschappij en wordt daarmee ook meer en meer een digitale afspiegeling ervan. Zoals in het echte leven heb je dus ook op het net plaatselijke afdelingen die zich nu eens onder het VU-logo, dan weer onder dat van VU&ID aan de surfende medemens voorstellen. En is er een kartel - zoals bv. in Lokeren - dan bestaat ook de mogelijkheid om - minstens een tijdelijke - kartelwebsite te openen. 'Samen' hopen ze in Lokeren op meer!

De beste websites zijn deze die een evenwicht vinden tussen informatie voor de geïnteresseerde bezoeker en deze voor de echte militant. Het afdelingsleven verdient immers ook aandacht. Een kalender, vanzelfsprekend, maar ook plaats voor bv. een kort in memoriam van een overleden dierbare. Ook de agenda van de gemeenteraden troffen we meermaals aan: een bijzonder goede manier om de leden én de burgers te informeren over datgene waar hun bestuur mee bezig is.

Besluiten we, tot slot, met een korte verwijzing naar het stemadvies van Oud-Turnhout. Op de vraag 'Hoe stem ik geldig?' volgt de klassieke uitleg. Om daarna ook een antwoord te geven op de vraag 'Hoe stem ik verstandig?'. Maar dat kende u al, natuurlijk!

Stemmen voor een andere koning?

De VU-website zal vanzelfsprekend de lokale verkiezingen van nabij volgen. Wist u trouwens dat er ook het meest recente VU-nieuws op te vinden is? Dat de voorzitter er zijn eigen column heeft en dat u - vanuit de webstek van VU-nationaal - naar zowat alle regio's ter wereld word gestuurd?

Natuurlijk: u vindt het aanbod ruim en informatief, maar u wil meer. U wil zélf het woord nemen, zelf uw stem laten horen. Ook dat kan op de VU-webstek. 'Laat u horen' is het gebod dat u in het hoofdmenu zal aantreffen. Bv. over het al dan niet voortbestaan van de monarchie in dit land. ,,Wij vinden het welletjes. De discussie over de monarchie moet eindelijk gevoerd worden. Met een duidelijke keuze. Ofwel een 'republikeinse monarchie', een koning die zich buiten de politieke democratie houdt. Of helemaal geen koning meer?'' luidt het op één van die stellingen. Sinds zowat half mei is de discussie over de monarchie al bezig op de VU-site. Mogelijk kan ook u daar 'uw gedacht' kwijt. Op deze website heeft u immers geen mensen nodig 'die zeggen wat u denkt'. De meesten onder ons zijn immers volwassen genoeg om het zelf te zeggen. Een greep uit de reacties:

- ,,Sommigen beschouwen het als een soort visitekaartje voor het land. Indien mijn visitekaartje van zo'n kwaliteit was, dan zou ik als de bliksem van drukker veranderen.''
- ,,VU, laat de leeuw weer klauwen, laat uw tanden zien. Bewijs mij dat jullie nog altijd échte Vlamingen zijn met gezond verstand en het hart op de juiste plaats. De monarchie moet verdwijnen, volledig! Zelfs als folkloristische instelling zou ze voor mij teveel zijn.''
- ,,Dit zou (opnieuw?) onomwonden het hoofdprogrammapunt van de VU moeten zijn.''
- ,,We verkozen aanwezig te zijn om onze visie omtrent erfopvolging en hun aanwezigheid in de senaat zelf over te maken aan de prinsen. We hebben dit symbolisch gedaan door een boek te overhandigen van *Thomas Paine*, waarin de fundamenten van een democratische staat worden uiteengezet; waarin ook wordt gesteld dat daar voor een dynastie door erfopvolging absoluut geen plaats is.'' (*Patrik Vankrunkelsven* over de aanwezigheid van de VU&ID-senaatsfractie tijdens de eedaflegging van prins *Laurent*, senator van rechtswege)
- ,,Een koningshuis hoort niet thuis in een democratische samenleving. Of de koning zijn functie al dan niet goed vervult, speelt daarbij geen enkele rol. Dit is een principiële kwestie, en heeft eigenlijk niets met communautaire belangen te maken.''

Wil u het niet hebben over de monarchie? Ook goed: dan brengt u zelf toch gewoon een onderwerp aan: www.vu.be!

Simmer 2000

Onder de titel 'Turbodorpsfeest' lees ik in *Elsevier* een ietwat badinerend artikel over Simmer 2000, het feest dat gedurene enkele weken alle Friezen verzamelt. (*WIJ*, 6 juni jl. - 'Het Friese volk bestaat, ook buiten Fryslân'). Dit citaat wil ik de WIJ-lezer meegeven, het illustreert de nog steeds bestaande Hollandse afkeer voor Friesland en zijn inwoners.

„In de ogen van de buitenwereld neemt het Friese chauvinisme soms bizarre vormen aan. De euforie rond de Elfstedentocht, het kampioenschap kaatsen of het skûtsjesilen worden nog met een glimlach gadegeslagen. Maar emigranten die begraven willen worden onder de Friese vlag? Dat gaat toch alle perken te buiten! De aanwezigheid van de *Frysk Nasjonale Partij* in de Provinciale Staten roept weerstand op. En waarom zijn de plaatsnaamborden in het Fries?"

Daar loopt het chagrijn toch zo van af. Geef mij dan maar liever de gemeende, beschaafde tekst van het lied dat speciaal voor Simmer 2000 werd geschreven en waarvan het refrein (in vertaling) zo luidt:

„Friesland jij leeft als een hart
er is geen dag dat ik niet aan je denk
er brandt een vuur in mij, een levenslang verlangen
je weer te ruiken en te zien, je taal te horen."

Het Hollandse dédain tegenover de Vlamingen is maar een schijntje van de misplaatste hooghartigheid tegenover de Friezen!

Jan de Laet,
Antwerpen

◆ WEDERWOORD ◆

Kindsoldaten

Bij deze brief hoort de krantenfoto, verschenen begin juli met een kind als strijder voor het UCK.

Moet men niet ernstig overwegen, bij het zien van deze foto, alle hulp aan Kosovà te staken zolang er kinderen gerekruteerd worden om met de guerrilla te vechten?

Men zou op de duur nog sympathie gaan krijgen voor de Serviërs als men leest wat er nu in Kosovà allemaal gebeurt. Zigeuners worden weggepest, Servische boeren worden vermoord en kloosters worden in brand gestoken. De NAVO-bommen hebben blijkbaar geen beschaving gebracht in Kosovà.

Mag ik onze Europarlementsleden vragen deze dramatische gebeurtenissen in onze 'achtertuin' op de agenda te plaatsen van het Europees parlement? Mag ik ze vragen een debat op gang te brengen dat kan leiden tot de afschaffing van de verplichte legerdienst in Europa?

Mag ik ze vragen om actie te voeren tegen regeringen en organisaties die kinderen dwingen om wapens te dragen?

Hugo van Ransbeeck,
Dendermonde

Boemerang

De nietsontziende (ook zijn eigen land niet) Belgische minister van Buitenlandse Zaken zal uiteindelijk het onderspit delven in zijn strijd tegen de Oostenrijkse bevolking. (*WIJ*, 6 juli jl. - 'Oostenrijk en de boemerang'). Nadat hij voor vele miljoenen fr. schade berokkende aan de economie van beide landen. De balans zal op termijn gunstiger uitvallen voor de Oostenrijkers omdat zij in een rol van (onnodige) martelaar gedrongen werden.

Doodleuk moet de minister bestatigen dat er géén vijand bestaat en hij slechts schimmen in de verte zag. Teveel in 'Mein Kampf' gelezen? De dictator, ontstaan door de laksheid van de toenmalige politici, zou eens moeten weten wat een reusachtige invloed hij zoveel jaren na zijn dood nog heeft. Niet voor niets was hij bijna tot 'man van de eeuw' gekozen. Teveel eer! Dat haalt onze minister nooit, ondanks al zijn pogingen. In een goed geleid bedrijf zou men kopstukken die een dergelijke schade berokkenen direct aan de deur zetten. Zo ziet men nogmaals hoe hitsige machthebbers, die anderen verwijten, maar zelf nog slechter zijn, verderfelijk kunnen zijn.

Willy Degheldere,
Brugge

Graag een briefje naar Portadown

Op vrijdag 7 juli jl., na zijn bezoek aan De Blocks in de Kesh-gevangenis nabij Belfast, bezocht advocaat *Piet De Pauw* Drumcree-Portadown waar ruim 7.500 katholieke Ieren belegerd worden door de Engelsgezinden, met tussen hen in een zwaarbewapend (Engels) leger.

Hij bezorgde hen een boodschap uit Vlaanderen, ondertekend door zeven VU&ID-parlementsleden: *Kris Van Dijck, Karel Van Hoorebeke, Paul Van Grembergen, André-Emiel Bogaert, Dirk De Cock, Simonne Janssens-Vanoppen* en *Chris Vandenbroeke*. Hier de boodschap:

„To all the people of Drumcree.

Far away from you in distance, we Members of Parliament of Flanders, stand on your side in these days.

We wish all of you, men and women of Drumcree, a lot of courage and perseverance tot make your dream and the dream of many generations come true: 'A free and peaceful Ireland for you and your children'."

(Aan al de mensen van Drumcree. Zeer ver weg van u in afstand staan wij, parlementsleden uit Vlaanderen, aan uw zijde. Wij wensen u allen, mannen en vrouwen van Drumcree, veel moed en doorzettingsvermogen om uw droom, en deze van vele generaties, waar te maken: een vrij en vredevol Ierland voor u en uw kinderen.)

Dit gebaar van medeleven werd ten zeerste gewaardeerd en verspreidde zich als een lopend vuurtje in Garvaghy Road. Aangezien Vlaams-nationalisten met meer dan gewone belangstelling het Noord-Ierse verhaal volgen en hopen op een echte vrede in dit gebied, durven wij een oproep doen een kaartje of briefje te sturen naar de woordvoerder van de duizenden Ierse nationalisten in Garvaghy Road-Drumcree:

Brendan McKenna, Community Centre, Garvaghy Road - Drumcree, Portadown (North of Ireland).

Kris Van Dijck,
Vlaams parlementslid

P.S. de redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

VU&ID

VERBINDT WIE ONGEBONDEN IS

WIJ

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Eric Van de Casteele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30 - Fax 02/219.97.25
E-mail: redactie@vprti.be

Jaarabonnement	1.800 fr.
Los nummer	35 fr.

Dit nummer werd maandag j.l. om 14u. afgesloten.

Verantwoordelijk uitgever:
Geert Bourgeois
Barrikadenplein 12
1000 Brussel
Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Je acht het niet voor mogelijk: een 11-juliviering in Namen. En toch had er in 1929 een herdenking van 'la bataille des Eperons d'Or' plaats. Tot vandaag wordt in Waalsgezinde middens geredetwist over de Waalse inbreng tijdens de Guldensporenslag van 11 juli 1302. In 1990 wijdde een Waals tijdschrift een studie aan het onderwerp. Daaruit putten wij, met dank aan de auteur, onze informatie.

♦ UITSMIJTER ♦

Toen Namen 11 juli vierde

Jan I van Namen, tot tweetalige Belg gepromoveerd.

Het mag niet verwonderen dat voor Frankrijkgezinde Walen de Slag der Gulden Sporen een pijnlijk moment in hun geschiedenis is. Voor velen van hen is Frankrijk het moederland en wie het bestrijdt, wordt als een vijand beschouwd. Dat er op woensdag 11 juli 1302 ook Namenaars aan de zijde van het Vlaamse leger tegen Frankrijk vochten is voor velen van hen niet te pruimen. De legende gaat dat in Kortrijk 600 Namenaars, hoofdzakelijk ruiters, in lijn werden gebracht. Het is vandaag moeilijk achterhalen wie ze waren, ook over hun aantal bestaat twijfel.

BOVESSE

Voor zijn artikel 'La commémoration à Namur, en 1929, de la bataille des Eperons d'Or' is de auteur, *Jean Bovesse*, aan vele bronnen, Vlaamse en andere, gaan putten.

Hij weet met enige zekerheid te zeggen dat het om huurlingen ging aangetrokken door *Jan I*, graaf van Namen. De manschappen waren afkomstig uit het *Rijnland, Beneden-Maas, Limburg* en Brabant. Over hun aantal bestaat de grootste twijfel. Zeshonderd is een fantasie, misschien waren ze slechts met 36, al is een getal tussen 200 en 300 realistisch. Een verklaring voor het foute cijfer ziet de auteur in een verwarring met de 600 Franchimontezen. Mooier klinkt het verhaal van *Johanna van Navarra*, de vrouw van *Filips de Schone*. Volgens een beschrijving uit 1561 zou de koningin van Frankrijk, toen ze in 1301 in Brugge haar Blijde Intrede deed en al die welgedane burgervrouwen zag, hebben uitgeroepen: „Ik dacht hier de enige koningin te zijn maar ik zie er wel zeshonderd!" Hoe dat cijfer verward kon worden met het aantal 'Namenaars' in Kortrijk zegt de auteur er niet bij.

Misschien heeft het met het einde van WO I te maken, maar vanaf 1920 verschenen tal van bijdragen over de Waalse inbreng op de Groeningerkouter. Er zou in die jaren in Namen zelfs een vereniging hebben bestaan onder de naam 'De ware vrienden van de Guldensporenslag'.

Jean Bovesse publiceerde zijn studie in *Le Guetteur wallon* (vrij vertaald 'de Waalse behoeder'), een driemaandelijks revue met historische en culturele bijdragen.

De auteur maakte grotendeels gebruik van de nalatenschap van *François Bovesse*, de liberale politicus en letterkundige (°Namen 1890) die ongeveer alle politieke mandaten heeft bekleed. Hij was gemeenteraadslid, schepen, volksvertegenwoordiger, minister en gouverneur, op 1 februari 1944 werd hij door een *Rex*-commando neergeschoten. Bovesse was een wallingant die zich moeilijk met Vlaamse grieven, zoals de vernederlandsing van de Gentse universiteit, kon verzoenen. Toch zou zijn ministeriele loopbaan op een 'Vlaams' onderwerp sneuvelen. Als minister van Justitie ondertekende hij in 1937 een wetsontwerp voor amnestie aan Activitisten. Zijn liberale partij was het daar niet mee eens en stuurde Bovesse de laan uit.

EEN LANG VERHAAL

Op 6 juli 1922 was in de Naamse krant *Vers l'Avenir* de brief 'Les Wallons à la bataille des Eperons d'Or' verschenen. Daarin vertelde 'un lecteur namurois' hoe volgens hem de vork aan de steel zit. Gedurende de korte bezettingstijd diende Namen als toevlucht voor leden van de grafelijke familie van Vlaanderen. Toen de Vlaamse gemeenten hun graaf wilden verdedigen leverde Namen een contingent soldaten. Aldus bood zich een korps van 600 Naamse ruiters. Dank zij hen kon het Vlaamse voetvolk in de vijandelijke rangen doordringen om er dood en vernieling te zaaien.

De briefschrijver vond het ongepast dat de Vlamingen over een Vlaamse overwinning spreken die zij bovendien een anti-Waals en anti-Frans karakter hebben gegeven. „Hebben wij," zo besloot hij, „die ook hebben gevochten voor de vrijheid van de gemeenten, niet het recht om de Guldensporenslag te herdenken?" De vraag was gesteld, maar wie zou ze beantwoorden?

Een jaar later meldde de krant *La Province de Namur* dat de provincieraad van Antwerpen 11 juli tot officiële feestdag had uitgeroepen. Het artikel stelde dat, ondanks de Waalse bijdrage, in Vlaanderen verteld wordt dat dankzij de kreet 'Wat Walsch is, Valsch is, sla dood!' de overwinning werd behaald. Het artikel verwees ook naar de Antwerpse advocaat, *Arthur Rotsaert*, die in *La nation Belge* betreurde dat in Vlaanderen 'onze gezamenlijke overwinning' misbruikt wordt als anti-Waalse propaganda.

Meester Rotsaert had daarover met François Bovesse gecorrespondeerd en stelde hem voor dat Walen en Vlamingen de Guldensporenslag samen in Namen zouden herdenken als een manifestatie van Belgische eenheid. In het vuur van zijn betoog waagde Rotsaert zich op het pad van de fantasie. Zo schreef hij dat de naam Walcheren afkomstig zou zijn van Walchen-heim, woonplaats van uitgeweken Walen. En dat *Pieter de Coninck* een jaar in Namen zou hebben verbleven. Beweringen die nergens gestaafd kunnen worden.

Rotsaert bezorgde Bovesse een scenario voor het feest, naast historische lezingen, o.a. door *Pirenne* en hemzelf, zouden de lanciers de Naamse ruiters uitbeelden, enz... Bovesse besprak de suggestie met vrienden die het voorstel niet zagen zitten. De gewezen stafhouder, *Paul Frapier*, had het over een boosaardig opzet, hij vond het „een kolossale naïviteit om mee te spelen in een gebeurtenis die door het Vlaamsgezinde uitschot tot een legendarisch feit wordt opgeblazen. Wij moeten ons niet lenen tot verheerlijking van deze nefaste gebeurtenis. Als *Jan van Namen* dacht naar Kortrijk te moeten gaan zal dat geweest zijn omdat hij niets beters te doen had..." Daarmee leek het voorstel zijn beslag te hebben gekregen, maar toen verschenen 'de drie musketiers' op het toneel.

Het is goed om weten dat deze Paul Frapier uit een Franse koningsgezinde familie stamde en elk jaar een mis liet opdragen ter nagedachtenis van *Louis XVI*.

POURQUOI PAS?

Het voorstel trok in 1929 de aandacht van de redactie van *Pourquoi Pas?*. Het Brusselse weekblad werd toen geleid door een driemanschap dat omwille van zijn flamboyante levenswandel de naam van 'les Trois Mousquetaires' had gekregen. Op 14 juni publiceerde het blad een oproep tot huldiging van de 'Namurois vainquers de la Bataille des Eperons d'or'. Er werd eveneens een adhesielijst geopend.

De Franstalige pers speelde positief in op het voorstel dat geloofd werd omdat eindelijk de geschiedenis recht zou worden gedaan: 1302 is een Belgische overwinning, misbruikt door de Vlaamse beweging, de Activisten in het bijzonder. Dankzij de bekwame Jan van Namen was de Slag uitgegroeid tot een verzoening tussen Vlamingen en Walen. Daarom moet de herdenking een vrolijk feest zijn en zeker niet anti-Frankrijk gezind.

Op donderdag 11 juli 1929 was het zover. De burgemeester van Namen speelde gastheer, en loofde de drie musketiers, verwelkomde collega's van andere Waalse steden. De delegatie uit Vlaanderen bestond uit een handvol oud-strijders en een groepje 'nationale jeugd' uit Antwerpen, uit Gent kwam de *Royale Union Wallonne*, ook de burgemeester van ... Lummen was aanwezig. Alles samen vijftig mensen uit Vlaanderen.

De burgemeester loofde de 600 stadsgenoten die in Kortrijk hadden gevochten, waarop hij luidop verbeterd werd door advocaat Rotsaert die berekend had dat ze met ... 3.600 waren!

Vervolgens begaf het gezelschap zich richting Koninklijk Theater. De aanwezigen waren verheugd over de vele versieringen en vlaggen. Tot iemand opmerkte dat die er niet voor hen hingen maar voor prins *Leopold* en prinses *Astrid* die vier dagen eerder in Namen hun Blijde Intrede hadden gedaan.

Onderveer 150 mensen woonden het banket bij, het kostte 80 fr. per persoon. Aan de eretafel zat ook een afstammeling van de Zeeuw *Jan van Renesse*. Belangrijk waren de afwezigen: de ambassadeur van Frankrijk, *Frans Van Cauwelaert* en *Kamiel Huysmans*, ook de burgemeester van Brugge had zijn kat gestuurd.

Met het vorderende uur, gerechten en drank steeg ook het enthousiasme. Een spreker ging zo ver van Jan van Namen een tweetalige Belg te maken, hij zou in Kortrijk geroepen hebben:'Leve Namen voor alles!' en vervolgens in het Waals: 'Vive Nameur po tot!' De aanwezigen die Waals kenden lachten hartelijk, zij begrepen wat de spreker bedoelde. De volledige zin luidt: 'Po l' toubac è po le l'satcho' (*Voor toebak en zak*, nvdr), een populaire strijdkreet voor wie een avondje op de zwier gaat.

Maar niet voor advocaat Rotsaert, bloedernstig vroeg hij de oprichting van een nationale commissie om uit te maken wat er in Kortijk precies was gebeurd, ook stelde hij voor om van 11 juli een betaalde feestdag te maken voor alle Belgen van Oostende tot Aarlen.

Maar niemand had daar nog oren naar. Bovesse, die bekend stond als een goed zanger, zette de ene aria na de andere in. Na enkele cabaretnummers werd het feest afgesloten met de Brabançonne, de Marseillaise en tal van Waalse liederen. Maar de Vlaamse Leeuw werd niet gezongen.

(mvl)